

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12988

NIKOLAY SHTSHORS

Notke Vainhoiz

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

כִּיחַדְּשָׁנָה
בְּאַרְבָּעָה

נִקְאֵלִי שְׂטְשָׁארִס

1838

מִינּוֹס

בְּיַבְּלִי אַטְעֵם יְוָנָגֶד לְעַנִּינָא

בְּיַבְּלִי אַטְעֵם יְוָנָגֶד לְעַנִּינָא

נִקְאָלֵי שְׂטְשָׁאָרָס

גְּזִיאָמָלֶט, אַיְבָּרוֹזָעֶט אָונֵן לְיֻטָּרָאָרוּשׁ בְּאַרְבָּעָת

פֿוֹנְגָן וּוּמִינְגָהוּין

מַעֲלוֹכָע - מַאֲרָלָגָן פֿוֹנְגָן וּוּמִינְגָהוּין

מִינְסָק - נַאֲצָטְעֵקְטָעָר - 1936

7/570356

פָּרְוֹוֹאָרֶט

אֵת דַעַר זִיכְרָנָה פָתָן צַעֲנְטְרָאָלָן אוֹיְסְפּוּן-קָאָמִיטְעָט
בָּוּנָה פְּבָכָה, וָוָעָגָן בָּעַזְחָאָט אַיְבָעָרְנָגְנָגְבָּן דִי אַרְדָּעָם
דִי בָּאַלְיוֹנְטָמָעָ קִינְאָ-טָוָעָרָ צָוָם 15-יָאָרְקִינָג יְוִבְּלִיָּה בָּוּנָה
דַעַר סָאָזְעָמִיטִישָׁעָר קִינְעָמָאָטָאָגְרָאָפָעָן, חָאָט דַעַר בָּ
סְטָאָלָין בָּאָטָם אַיְבָעָרְנָגְבָּן דָעָם אַרְדָּעָגָן דָעָם אַוְקָרָאִיָּה
נִישְׁנָה קִינְאָ-דָרְעָוִישָׁסָעָר דָאָזְוִישְׁעַנְקָאָ, אַוְגָן נִשְׁתָּאָן:
— בָּוּנָה אָטָם קוּמָט אַבְּיָזָן, עַד דָאָרָפָ שָׁאָפָן דָעָם
אַוְקָרָאָגְנִישָׁן „מְשָׁאָפְּבִּיעָוּ“. —

וָוָעָגָן דִי זִיכְרָנָה חָאָט וָיְבָ פָאָרְעָנְדִיקָט, תָאָט דַעַר
בָּ סְטָאָלָין נִעְפְּרָעָגָט בָּאָטָם דָרְעָוִישָׁסָעָר דָאָזְוִישְׁעַנְקָאָ:
— פָוּנָה שְׁטִישָׁאָרָבָּהָן חָאָט אַיר גַּנְחָרְטָט?
— יָאָ-חָאָט נִינְעָנְטָפְּעָדָהָן דָאָזְוִישְׁעַנְקָאָ.
— נִימָט אַ קְלָעָ וָוָעָגָן אִימָט.

חָאָט דִי קָוְרָצָעָ רְעַפְּלִיקָ פָוּנָם בָּ סְטָאָלָין אַיְוָ נִינָּ.
וָוָעָגָן דַעַר אַנְחִיבָּ פָוּנָה שָׁאָפָן דָעָם אַוְקָרָאָגְנִישָׁן „מְשָׁאָ
פְּיָנוּ“. —

אוֹגָן פָוּנָה אַלְעָ עַגָּן הוֹן נְרוּסָן סָאָזְעָמָנָגְפָאָרְבָּאָנָה
חָאָבָן וָיְבָ אַפְּגָנְעָרוֹבָן דִי גַעְוָעָנָנָה שְׁלָאָבְּטָמְעָנָר פָוּנָה
שְׁטִישָׁאָרָט דִיּוֹוִיזָעָ, וּוּעַלְבָעָ חָאָבָן צְוָנָעָשִׁיקָט אִינְגָן
טוֹגְנָנָגָן אוֹגָן וּשְׂוָרָנָלָן וּיְיָעָרָן זְוָרְזִינָעָם, וָוָעָגָן דָעָם
גִּיקָּאִיגָט שְׁפָשָׁארָס.

העלדיין פיר אונ-צ'ואאנצ'יק-יאריךן קאמאנדר פון דער ערשותער סָאָזְעַטִּישֶׁעָר אָקְרָאוֹנִישֶׁעָר דִּיזְוִוּזָע —
זַיְקָאַלְטִי שְׂטַשְׂאָרָם.

מייט דעם ביכעלע זווילג מיר בעקענען דעם לייעז
גער מיטן לעבנס-זועג פונעם יונגען לעגענדארט העדר,
וואָס אַיּו אָומְנָעָקְומָעָן אָפָן שְׁלָאָבָט-פָּעֵל, קַעַטְפָּנְדִּיק
קענגן די סָאָנִים פון אָונְדוּעָר סָאָצִיאַלִיסְטִישֶׁן חַיִּיט-
לאָנד.

אַ בְּרִיוֹ פָּוָן שְׂטַשָּׁאָרָס טָאָכְטָעָר צּוֹם כָּאוּעוּ סְטָאָלִין

לִיבָּעָר בְּאָכְטָעָר סְטָאָלִין

אַיְבָּ גְּנַדְּלִינְקָ נִימָּט בְּנִינְטָפְּאָטְמָעָר, אַיְבָּ וּוּיְיָס וּוּנְגָן אַיְטָ
נֶאָרָ פָּוָן דָּוָן דָּעַדְצִיְּהַוְּגָנְגָן פָּוָן בְּנִינְטָפְּאָטְמָעָר אַוְן פָּוָן
אַלְפָטָעָ קְעַמְפְּעָרָ פָּוָן דָּעַרְטָעָר דָּיוּוּזָעָ, אַוְן אַיְבָּ
בֵּינְ גְּנוּזְעָנָנָנָיְתָ לְאָנָנָן דָּוָן נַאֲסְטָ.

אַיְבָּ חָאָבָּ שְׂוִינְטָ אַפְּאָבָּ מְאָלָּ נְנַלְּיְיְינְטָ וּוּנְגָן דָּעַטְ
וּוּיְאָוָוָן דָּוָן, צְוּוֹשָׁנָן דָּיְנְגָן גְּרוּבָן אַרְבָּעָנְטָן, זָאָרְגָּבָטָ
זָיְבָּ פָּאָרָ דָּוָן לְגָבְּעָרְזָקָעָ אַוְן אַנְדְּלָעְנְקָסָטָ וּוּנְגָן דָּוָן אַוְן
נְעַקְלָעְנָנָעָ אַוְן קָאָטָפָטָ פָּאָרָ אַונְחָזָעָדָ הַיְמָלָאָהָ.

אַיְבָּ בְּיָוָן וּוּיְעָדָ גְּלוּקְלָעָבָ, וּוּאָסָבָ אַזְּעָלָה בְּאָנְגָלְטָבָ מִיטָּ
אַנְדְּלָעָ דָּעַרְזָעָנָן בְּנִינְטָפְּאָטְמָעָר אַפְּגָנְזָעָ, וּוּיְאָוָוָיָדָ
חָאָטָ נְעַלְעַבָּטָ אַוְן נְקָלְמָטָפָטָ פָּאָרָ דָּעַרְטָ אַוְן פָּוָן דָּוָן
אַרְבָּעְמְנְדָרְקָעָן פָּוָן דָּעַרְטָ אַנְצָינָדָ וּוּלְמָלָתָ.

אַיְבָּ לְעַדְטָ וּבָ נְוָטָ אַוְן זָאָגָ אַוְן זָוָבָ לְעַדְנָיָעָ אַוְן
אַרְבָּעָנְטָן נָאָסָבָ בְּעַמְּדָרָ, קְעַדְוָיָ וּבָ אַגְּזָיָנָרָ מְעַנְבָּשָׁ
פָּאָרָ אַונְחָזָעָרָ טְבִיעָרָ הַיְמָלָאָהָ.

אַ גְּדוּבָן דָּאָנָקָ דָּוָן, בְּאָנוּבָרָ סְטָאָלִין

שְׁוּלְעָרָן פָּוָן 6-טָבָ קְלָאָס

פָּוָן וּלְרָ עַרְשָׁעָרָ מְוּסְטָעָר-שְׁוֹי אַיְבָּ מְאָסְקָחָעָ

וּוּ אַלְיָעָ שְׂטַשָּׁאָרָס

ニקאלַי שטשאָרַס

אֲפָדָעַ בְּטָאָנָצִין פְּנַזְוָאָזֶק אֵין טְשִׁעָהָנוֹגָזָוּשְׁטִישִׁי-
נָגַן, בָּא דַּעַת אַנְגָּרוֹדִיקָּן קָזָוָאָק—שְׁטִשָּׁאָרָס, וּוֹאָסָּהָאָט
גְּזַעַרְבָּאָטָאָלָס מְאַשְׁוִינְבָּאָטָאָס אֵין דַּעַעַגָּאָ, אֵין אֵין

1895-מָגָן יָאָר נְעַבָּרָגָן גְּנוֹזָאָרָגָן אַוְגָן—ニקָאָלִיָּה.

אוֹטְמָעָרְנוֹגָן אָקָבָּה, הָאָטָאָטָם דָּאָס יְיָנָגָן גְּעַנוֹמָעָן גְּיַינָּה אֵין
שָׁוֹל. וּוֹנָגָן עַבְּרָהָאָטָמָן נְעַנְנָדִיקָּטָה דָּוָדָאָרְבִּיזָּיָן שָׁוֹל, הָאָטָמָן
נָעַד זִיבָּנְגָּזְעָנְגָּזְעָטָמָן זָוָמָטָאָטָמָן:

— טָאָטָמָן, דְּנָדְלוֹוִוָּטָמָן מְוִיר זִיבָּנְגָּזְעָנְגָּזְעָטָמָן וּוּבְּטָמָעָה.

דָּעַרְטָאָטָמָן הָאָטָמָן פָּאָרְקָלְעָרְטָעָרְהָיָהָט אַוְגָן גְּעַטָּאָטָמָן
— גְּנָעָנָגָן צָו לְעַרְבָּנָגָן, בְּיָינָה דָּאָרָעָה שְׁיָינָה חַעְלָפָגָן פָּאָרָעָה
— דִּינָנָגָן אַגָּגָן לְעַבְּגָן.— אֵין זֹה וּוֹנָגָן מָנָגָן דָּאָס זָוָמָעָטָמָן

אֲגָן אַרְעָמָט פּוּרְרוּשָׁן יְיָנָגָל?

אֵין גְּאָגָנָגָן לְאָנָדָאָגָן אֵין דָאָגָן גְּגָנוֹגָן אֵין אַגָּטָמָן, וּזְגָן טָעָן

הָאָטָמָן נְנָקָאָטָמָן זָוָמָעָטָמָן אַפְּוּנְגָּרְיוּשָׁן יְיָנָגָל. דָאָס אֵין

גְּנוֹזָעָגָן דָּוָדָיְנָאָגָן מְיַיְלָטָעָרְיוּשָׁן-בְּעַלְדְּשָׁעָרְיוּשָׁן שָׁוֹל.

אַהֲרָן הָאָטָמָן צָוָגָן גְּעַנוֹמָעָגָן אֲפָקָאָגָן גְּלָסָטָמָן. דָאָרָטָמָן

פְּלָעָנָטָמָן צָוָגָן פָּאָרָעָה פָּזָד יָאָרָגָן גְּנוֹרְגִּיטָמָן “בְּרוֹאֹוּ” פָּעָלָד.

שְׁיָנָהָס, וּזְעַלְבָּעָהָאָבָּגָן גְּנַחְיִילָטָמָן אַלְעָה טְעַנְטְּשָׁלְעָבָעָה אַוְגָן

פְּעַרְדוּשָׁעָה קְרָאָנְקִיטָמָן בְּיָטָמָן יָאָה אַגָּגָן רִיאָנִילָה.

ニיקאַלְטִי אֵין אָנְגַעַטְמָעָן אֵין אָט דָעַר שָׁוֹל. עַם הַאֲצָמָה זַיַּב אָנְגַעַהוַיְכָן אָ פָעַרְיאָד פָוָן מַוְשְׁטִירָן, וְהַעֲקָעָם. צָו וַיַּבְעַזְנִי יָאָר בָּאָקוּמֶט עַר דָעַט אַטְעַסְטָאָט אָפָּעַלְהָדָה שָׁעָר. נִיט אָופְּחָעָרְנְדִיק דַי גַּאנְצָע יָאָרָן צָו לַיְעַנְגָּב אָגָּן לַעֲרַנְגָּן זַיַּב, אֵין עַר אָוּעָק אָרְבָּעָטָן אַיְבָּ— אָפְּטִיְקָן אָגָּן שְׁפִיטָאָלָן, בָּאָקוּמֶעְנְדִיק פְּאָר זַיַּג אָרְבָּעָטָן גְּרָאַשְׁנָם.

עַם וַיַּיְנְנִי פָּאָרְבִּינְגָּעָשׂוֹמָעָן פָּאָרְשִׂידְעָנָן גַּעַשׂעָעָן נִישָׁגָּן. דָעַט 24, טָנָן אָפְּדָעָל 1915-טָנָן יָאָר בָּאָקוּמֶט עַר אָגָּעָם אַטְעַסְטָאָט, עַר הַאֲצָמָה מִתְּצָלָע בְּיְהוָהָן. דָעַר פָּאָטְעָר אָגָּן וַיַּנְגַּע בָּאָנוֹיְרִיךְ פָוָן דַעַפָּא הַאֲבָּא אִימָּעָןָגָּטָן: "הָן, נִיקָּלְעִין, דָאָרְפָּהָט אָונְדוֹן הַעֲלָפָן. סְקָומָט אָגָּן אָ צִינְטָה—וּזְעַטָּה זַיַּג, וּזְאָסָם פְּאָר אָגָּעָהָנְיָהָשָׂסָה סְזָעָלָן פָּאָרְקוּמָעָן".

אָגָּן נִיקָּלְעִין הַאֲצָמָה נְעַהָּלָבָן. קִיְּין אֵין זְשָׁאָנְדָּאָבָטָן הַאֲצָמָה קִיְּין אֵין טָאָל נִיט פָּאָרְהָאָלְטָן דָעַט יוֹנְגָּן אָוּסָם גַּעַטְוִשְׁטִירָטָן בְּיְלִיטְעִירִישָׁן פָּעַלְדָּשָׁר. אָגָּן נִיקָּלְעִין הַאֲצָמָה גַּעַפְּרִיט דָאָקוּמְיָעָטָן, נְעַדְרוֹקְטָעָן מַאֲטָעְרִיאָלָן פָוָן דָעַר קוּעוֹזָעָן בָּאַלְשְׁוּזְוִיסְטִוִּישִׁיעָר אָרְגָּנָאַזְוָאַצְיָע, גַּעַפְּרִיט זַיַּב דַי אַבְּיָזְבָּאָנְעָר פָוָן טְשֻׁעְנִינְאָגָּוּשְׁטִשְׁעָן.

עַם חַיְבָט זַיַּב אָגָּן דַי אִימְפְּעַרְוָאָלוֹסְטִישָׁע טְילְבָאָטָע. נִיקָּלְעִין וּוּעָרָט נְעַשְׁקָט אָפָּנָטָן. עַר וּוּעָרָט פְּאָר. וּוּגְנְדָעָט אָגָּן בָּאָקוּמֶט אָ פָּאָפִירָל, אָז עַר הַאֲצָמָה טּוּבָעָר. קְוִילְיָאָן.

די דִּינְטָשָׁן פָּאָרְנְעַמָּעָן אָוְקָרָאָיָן. די אָוְקָרָאָגְנִישָׁע אָקְעִיטָאָלִיסָטָן, שְׁרִיצִים, נְאַצְיָאָנָאָלִיסָטָן הַאֲבָן זַיַּג

איינגעלאָהן צו זיך: "קומט אָפּ אַוקראַণע, מִיד וּוּלְג
אַיכָּס אַלְצָ נַעֲבָן, נַאֲרַ שְׁטוֹלֶט אַיִינַ אַונְדוּעָרָעַ אַרְבָּעָתָן
אוֹג פּוּיעָרִים".

דער קראָנקער שטישָׂרים זוארפְּט זיך אָפּ טַשְׁעָרַנִּי.

וְאַזְוּשְׁטַשְׁיָנָן.

שטישָׂרים אַיז בְּקֻמְעָן צו זיך אַהיַיט. דער טָאַ
טָעַ זְוַנְעָר הָאָט זיך אַזְבָּבָהָאַלְטָן פָּטָן דָּעֵר דִּבְּטָשִׁין
שְׁעָרַ מַאֲכִילְיָזָאַצְּיָע. אַיִן שְׁטוֹבַה הָאָט מַעַן גַּעַלְיָמָן
הָוְנְגָּרָה. דָּו קְלָעַנְדָּרַעַ בְּרוּדָעַ אַזְגָּשָׁוּסְטָעַרַד הָאָט
זְיך אַ לְּאָזָן נַעֲטָאָן צו נַיְקָלָנִיס דַּוְקָאָק. עַפְּשָׁעַר וְעַלְגָּן
זְיך נַעֲפִינְגָּן אַ שְׁטִיקָל בְּרוּדָעַ. נַאֲרַ קִינַּן בְּרוּדָעַט הָאָט
זְיך דָּאָרָט נִימָּט וְעַפְּנָעָן. — דָּאָרָט אַיז נַעֲזָוָן נִימָּט קִינַּן בְּרוּדָעַט, נַאֲרַ קִינַּן.

נְרָאָנָאָטָן.

אַזְוּנָּפָּן צו אַיז אַזְיָּיך דָּעַר פָּאַמְּלָר אַזְקָוּנִין, דָּעַר פָּאַ
שְׁעָרַ מִינְגָּן זְוַן הָאָט זְיך פָּאַרְשָׁפָאָרָט אַיז אַ צִּינְגָּלָר
אַזְגָּע אַט דָּעַר בְּאַרְבָּ�וּגָן הָאָט זְיך בְּאַשְׁלָאָקָן אַזְגָּע.
הָוִיְּבָּנָּן אַג אַזְשָׁבְּטָאָנָּה קִינַּן דָּו אַזְקָרָאַণְיָשָׁן קָאָפִּיטָּאָ
לְיִהְבָּטָן אַג פְּרִיצִים אַג שְׁעָנָּג דָּעַט דְּבָרְמִישִׁין אַיְמָפָּנָּ
בְּנוֹאָרִיָּם.

וואס עס דער ציילט שטשארס ברודער — גרייגאי

וועג ניקאָלץ איז אלט געווען אַבְטַן יִזְרֵךְ, האָט אַיט
דער פָּאַטְנָר אַפְּגָעָנָעָנֶן לְעָרְנוּנָן זַיְבָּן דִּינָר אַנְיָנוּנָבָּן-
שָׁוֹלָן. נִקְאָלֶץ אַיז גַּעֲזָעָן אַ שְׂמִילָעָר, פָּאַרְטְּרָאַכְטָעָר,
טִימָטַ שִׁיְינָן בְּלוּיָּעָ אַוְגָן. ער האָט זַיְבָּן מִיטַּאַלְצָ אַיט
טְּעִירְעִסְּרִיטַן, זַוְאָלְצָ נְגַעַתְּחָעָרָטַן זַיְבָּן בְּנָאוּיְעָנָדִיק זַיְבָּן
אלְצָ בְּאַנְעָמָנָן. קָפְטַ פְּלָנַזְטַן ער דָּעַם פָּאַטְנָר פָּאַרְנָעָבָן
אוֹסָ פְּרָגָנָן:

— אָטַ אַרְכְּבָעַטְסָטוֹ פָּוָן פְּרָיו בֵּין נַאֲבָטַן, שְׁטָעַנְדִּיק
אַ פָּאַרְשְׁמִינִידְטִישׁ, אַ מִידְעָר, אַן עַעַמְטַ פְּעַלְתַּ דִּיר,
זָאגָן, פָּאַטְנָר, דָּהָר אַיז דָּקָרָטַן שְׁלַעַבְטַ? מַעַ שְׁלָאָנָטַ
דִּיבָּ?.. קָוִיָּעַ מִידְ גְּלִיטְשְׁעָרָטַן, פָּאַטְנָר, וּוֹיִלְ אַיבָּ כִּיאָ
אַ�וְיָ טְּעַקָּאנָעָ מְיֻנָּעָ אַוְוִיּוֹרִים, וּזָאָצָהָאָבָּן גְּלִיטְשְׁעָרָם.
דָּהָר פָּאַטְנָר האָט אָפְ דָּעַם נְעַחַתְּ אֹסָ עַגְפָּעָר:
זוּ וּוֹסְטַ אַונְטְּעַרְוּזָאַקְסָן, וּוֹעַטְ אַנְהִיְיכָן פָּאָרָ-
דָּגָנָעָ אָפְ בְּרוּיטַן, אָטַ עַרְשָׁתַן דָּעַמְלָתַן וּוֹסְטַן וּוֹיסְטַן,
פָּאַרְוּזָאָטַן אָוָנוֹן לְעַבְטַן זַיְבָּן שְׁלַעַבְטַן, פָּאַרְוּזָאָטַן אַיבָּ
שְׁמִיכָּלָעָטַן אַ�גְיָ אַרְוּם אַ פָּאַרְשְׁמִינִידְטִישׁ, אַ בְּיוּזָעָר.

ニקאָלֶץ צְסָדוֹךְ

פונ קינדהווען אָגַט נִקְאַלְעַי לֵיב גַּעֲהָאַט לְיִיעַנְעַן
ביבער. ער האָגַט זַי מַאֲמַעַשׁ גַּעֲלָנוּנְעַן. אָפַט פְּלָעַנְגַּן
סִיר אַיִּט אַוְבָּזְבָּגַן עַרְגָּעַץ אַיִּט אַזְיַינְקָל, שְׂטִיעַנְדִּיק
אָגַט חַוִּיב לְיִיעַנְדִּיק גַּעֲקָרָאַבָּקָוּס, קַאַלְצָאָזָס, טַיְינְגַּן
רִידַּס בְּיִכְּעָר. דַּי סַאֲטַע אַיְנְטַעַרְעַס אַנְטַסְטַע מַאַנְאַלְאַגְּן
אָגַט עַרְטַעַר פָּוֹנְגַּד אַיְבַּעַרְגַּלְעַיְעַנְטַע בְּיִכְּעָר פְּלָעַנְגַּט שֶׁ
אַרְצַנְשַׁרְבִּיןְגַּן אַיִּט אַהֲעַטְמַע. נִקְאַלְעַי פְּלָעַנְגַּט אַלְעַ אַזְוֹתְמַע
לְיִיעַנְעַן פָּאָר אַוְנְדוֹ אַפְּוּסְוּיְינִיק "יְעוּגַּעַנְיִי אַנְעַנְגִּן",
אָגַט "קַאַטְעַרְיִינְגַּע"—שְׁעֻוּפְשַׁעַנְקָעַס. אַיִּט דַּי מִינְזָוָטָן
פְּלָעַנְגַּט אַפְּוֹלְעַע דַּעַר שְׁטַרְעַנְגַּנְגַּר. בַּקְאַטְעַר אַוְזְעַרְעַד
לוֹבוֹנְגַּן נִקְאַלְעַנְגַּע אָגַט צְוֹאַגְּגַן אַיִּט קַיְיַפְּן נְרוּטְיַשְׁעַטָּס,
אָגַט קְרַגְּגַן פָּאָר אַיִּט נְגַע בְּיִבְּלָעַב.
וּוֹעֵג נִקְאַלְעַי אַיִּז שְׁוֹוִן אַנְטַעַרְגַּנוּוַאַקְבָּגַן אָגַט אַגְּנָעַ.
קוּמְפַע אַיִּט קַיְיַזְעַר בְּעַלְדְּשַׁעַר-שָׁוֹל, פְּלָעַנְגַּט ער, קוּמְפַע
דיַק אַיִּט אַוְרְלוֹיָט, בְּרַעַנְגַּנְגַּן מִיטַּה זַיְבַּזְלִיבַּב מִיטַּבַּי
בְּעַר אַפְּוֹגַג דַּי רַוְּטִישׁ קְלָאַבְּיַנְדָר אַיִּוב דִּינְיַקְעַ בְּיִכְּעָר.
לְעַב. לְיִיעַנְעַן דַּי דִּינְיַקְעַ בְּיִכְּעַלְעַב פְּלָעַנְגַּט ער אַוְזָעַק.
נִיְּעַן צְוֹת בְּרַעַנְגַּן תְּזִיב בְּנָאָוֹן. מְרַשְׁתַּת שְׁפַעַטְנִיר האָגַט מִינְגַּן
זַיְבַּזְלִיבַּב, אָז דָּאַס אַיִּז נְזַוְּגַן אַוְמְלַעַנְאַלְעַ בְּאַלְעַ.
שְׁעֻוּפְשַׁעַנְקָעַס, אָז דָּאַס עַר האָגַט נְעַבְּרַאְבַּט
מִיטַּה זַיְבַּזְלִיבַּב קְוֹזָוֹן. אָפַט פְּלָעַנְגַּט אַיִּוב דַּעַר בַּקְאַטְעַר
בְּרַעַנְגַּן פָּוֹנְגַּד דַּעַפְּאָ אַוְיַיְנָעַ בְּיִכְּעַלְעַב אָגַט בְּעַטָּן, אָז
נִקְאַלְעַי זַאְל זַיְבַּזְלִיבַּב לְיִיעַנְעַן. נִקְאַלְעַי דְּרַאַגְּגַט עַס גַּעַרְגַּן
טַאָגַן. וּוֹעֵג נִקְאַלְעַי פְּלָעַנְגַּט קוּמְפַע אַיִּט אַוְרְלוֹיָט, וּבְנִינְגַּן
בְּאַוְנְדוֹגַן נְעַוְוַיְנָע אַקְטַעְמַע גַּעַטְמַע: דַּעַר בְּטַרְאַוְשְׁנִיק באַגְּדָא
אָגַט דַּעַר פְּרִיסְטָאָגַן. זַיְבַּזְלִיבַּב קְטַמְּנִין, קְלוּטְמַעְשַׁטְמַט,

טיט א טיערצע איסטרוינקען מיטן פאָטער, נאָר זיך
האָבָן זיך אַינטערענְדִּרט מיט דעם, וואָס עם טוט זיך
איַג ניקָלְבִּיס קָאָרוֹזִינְקָן, וואָס פָּאָר אַ בִּיכְנָר עַר האָט
פָּוֹן קִיּוּוֹ גַּעֲבָרָכְט.

געוויס אַיּוֹ אַיּוֹ סְנָאָסְקָעָר פָּאָלְצִיּוֹ-אַפְּטִיל גַּעֲוָעָן
אַ פָּאָרָאָרְדָּעָנוֹנָג פָּוֹן קִיּוּוֹ, אוֹ מעַ זָּקָל גּוֹט אַכְּטוֹנוֹנָג
געַבָּן אֶפְּ דַּעַט קוֹרְסָאנְטָ נִיקָּלְבִּיס שְׂטַשְׂקָרָם, אוֹן זָוָעָן
דרָר סְטְּרָאוֹזִינְקָן אַגְּדָא פָּלְעָמָט אָוּוּקָגְנִין, הָקָט דָּרָר
פָּאָטָר גַּעֲזָנְטָ נִיקָּלְבִּינְן:

— הוּט זיך, קָאָלְיָע, זוֹ זַעַטָּה דָּאָבָּה, — אַוְן טִיט דֵּי
חַעַטָּה פָּלְעָמָט עַר וּוּזָוָג אֶפְּ דֵּי יִנְגְּנָעָרָה בְּרוּדָעָר אַוְן
שְׂזָעָסְטָרָה. — אֶפְּ דִּיר אַיּוֹ מִינְן אַיְנְצִיקָּעָן הָאָפְּעָנָונָג.
זוֹ דָאָרְבָּסְטָ זַיְהָ אַרְדִּיסְפִּירָן אָפְּנָן רִיבְּטִיקָּן זָוָעָן.

אַוְן דֵּי טָוּטָרָה פָּלְעָמָט נַאֲבָּה דֵּי רַיְיד זַיְהָ זַיְבָּן
בְּוֹטָטְרָעָן, אַוְן פָּלְעָמָט אִים בְּעַטָּן זַיְגָן וּזָאָס וּזָיְטָרָעָר
פָּוֹן פָּאָלְצִיּוֹשָׁן אַוְינָן.

— וּוּינָט נִיט, טָוּטָרָה, אַטָּה, אוֹ מִיר וּוּעָלָן זַיְגָן,
זַיְעָלָן מַזְּזָה אִטָּה דֵּי טִיעָמָעָן בְּאָנוֹרָעָ פָּאָרְנִיכָּטָן.
זַיְעָגָן טָע האָט נִיקָּלְבִּינְן צַוְּגָעָנוּמָעָן אֶפְּ דָּרָר אִימְפָּעָן.
רִיאָלִיסְטִישָׁעָר טִילְבָּאָטָעָ, האָט נִיקָּלְבִּי אַיּוֹ זַיְגָן
בְּרוֹזָן, וּזָאָס עַר האָט נִעְשִׁיקָּתָ אַהֲיִים, אַטָּה וּזָאָס
גַּעֲשָׁרְבָּן:

— אַיּוֹ נִי אֶפְּ דָּרָר אָמוֹנִינְקָעָר מַילְבָּאָטָעָן, אַיּוֹ זַיְעָלָן.
כָּעָר עַמְּ נִוְוְטִיקָּן זַיְהָ דָּרָר בְּלוֹטָן זַיְגָעָר דָּרָר קִיְּסָרָן.
די קָאָפִיטָאַלִיסְטָן פְּרִיצִים אַוְן סָאָבְרִים, נַאָר טִיר

וועגן אט דיא מילכאמע פארוואאנדעלען אין א צוועיטער
מיילכאמע קענגן דעת קייסער דעת בלוטזונגער, קענגן
די Kapoorיטאליסטען אונ פרייצים.

אומקערניך זיך פוכ פראנט, האט איתט דיא פארטאי
אנגנטערויזט אָרגאניזירן אַטראידן. אַינזיזקוויזו האט
שר זיך צוּנוֹפְּגָעָלְבָּגָן. זיך פְּלָעָגָן זיך צוּנוֹפְּקָלְבָּגָן
אין וואָלְד. פָּגָן שְׁטוֹבָּפְּלָעָגָן זיך אַרְוִוְבָּגָן, קָלְבָּגָן
מעריסט ווּי יְעַנְעָר, ווֹאָסָּקְלָעָבָן זיך אַפְּגָעָגָן, אַנְגָּגָן
וְאַלְדָּפְּלָעָגָן עַד הַלְּטָן אַקְרָצָעָרְדָּעָן. אַגְּגָן דָּא
"בָּאוּיוּרִים יְעַנְעָר" זְיַעֲנָעָר נְרִוְתָּמְזָעָן זָהָבָן נְאָבָּבָן
זְיַעְעָר קָאָמָאנְדָּר. אַגְּגָן הַאָט נְיַקְּלָעָטָן שְׂטַשְׁקָרָם נְגָּגָן
שָׁאָפָּן דָּעַט עַדְשָׁטָן פָּאָרְטִיזָאָנִישָׁן אַטְרָיָאָה. נְיַקְּלָעָטָן
הַאָט נִיטָּלָגָן פָּאָרְבָּרָאָכָט אַיְמָעָהָיִם. בְּצָעָהָאָט
פָּאָרְמָאָסְעָרָט, אוּ באָשְׂטַשְׁקָרָמָן גְּעַבְּרָנָט זְיך אַגְּגָן אַ
בָּאָלְשָׁעוֹזָק.

איָן אָט, אַיְינְמָאֵל הַאָבָּן זְיך צָו אַונְדוֹ אַרְיַעַנְגָּלוּזָן
עַטְלָעֶבָּעָ דִּיטְשִׁישָׁעָ סָאָלָדָבָּן מִוְּטָן אַגְּבִּיצָעָן, זָיָן
הַאָבָּן גַּעַפְּאָדָעָרטָן באָ אַונְהָזָןְרָן מַוְּטָּהָן, אָגָּז זָיָן
זָאָגָּן, זָוָּז אַיְרָן אַיר זָוָּז—דָּעַד בָּאָלְשָׁנוּזָק. נִיטָּהָרָן
זְוָאָרְטָנְדִּיק זְיך אַפְּ קִיְּגָן עַנְטָפָלָן, הַאָבָּן זְיך זָיָן
חוּבוּבָן שְׁלָאָגָן. דיָ טְוָעָרָהָאָט זְיך גַּעַנְעַטְפָּלָהָט. אַגְּגָן
קִיְּגָן שְׁוֹטָם בָּאָלְשָׁעוֹזָק אַיָּן אַגְּגָן שְׁטָבָם נִטָּהָרָן, אַגְּגָן
זָוָּז אַיְרָן אַיְרָן וּוּוִיסָּטָן זָיָן נִיטָּהָרָן.

דיָ דִּיטְשָׁנָן הַאָבָּן אַיְבָּרְגָּעָקָעָרטָן דיָ גַּאנְצָעָ שְׁטָבָם.
זְיך זְיַיְנָעָן גַּעַוְּעָן אַגְּגָן קָעְלָעָר, אַפְּגָן בְּיַדְעָטָן, זְיך הַאָבָּן
אַפְּלָעָ אַרְיַעַנְגָּקָטָן אַגְּגָן דִּיעָטָן בְּיַסְלָן טִימָן גַּוְיָינָה

קרווֹט, אונַג בעשומָוִיטָן זיך נוּט געקענְט אַנְשָׁטוּוֹסֶן,
או... אַינַג דַּעַט וּלְבִּיכָּנָן פָּעֵסֶל מִיטָּ קְרוּוּת אַיְזָן גַּעֲוָעָן
בָּאַהֲלָתָן טִינָן בָּרוֹדָעָר.

זַיְהָאָבָן גַּעֲנִישְׁטָעָרט אַיְזָן אַלְעָן וּוּנְקָעַלְעָב, גַּעַ-
שָׁאַלְטָן, גַּעֲזִידָלָט אַונַג, עַנְדַּלְעָב, פָּאַרְלָאָזָן אַונְדוּרָעָר
שְׁטוּב, וּוּגַן סְ'אַיְזָן גַּעֲוָאָרָן שְׁטִילָן, אַיְזָן מִינָן בָּרוֹדָעָר
אַרְוִיסְגָּעָרָאָבָן פָּוָן וּוּגַן בָּאַהֲלָתָעָנוּשׁ.... אַיְזָן גַּעַ-
דַּעַקָּן, עַר הָאָט דַּעַמְלָט גַּעֲוָאנְטָן, אַז גַּעַגְּנָן לְעַבָּן דָּאָרָעָ-
נוּט עַר, נַאֲרָד דַּי פָּאָרְטִי, דַּי רַעֲוָאָלְיוֹצְיָעָן.
— אַיְזָן בִּינְגָן גַּרְיוּתָשְׁטָאָרְבָּן — הָאָט גַּעֲוָאנְטָן נִ-
קָּאָלְיָן, — נַאֲרָד שְׁטָאָרְבָּן אַזָּיָן, אַז פָּוָן מִינָן טְוּוּת וְאַלְ-
דוּ רַעֲוָאָלְיוֹצְיָעָן הָאָבָן אַסְכָּבָן נִזְנָן.

בָּאַנְאָכָט אַיְזָן נַיְקָאָלְיָן מוֹת אַנְרָוָפָע בָּאַוּוּיְרִים
אַרְדָּוִים הַיְנְטִיעָרָן שְׁטָאָקָט, אַונַג אַפְּנָן פְּרָאָכְטִצְוָן, וּוּלְכָנָן
יעַם הָאָט גַּעֲפִירָט דַּעַר פָּאָטָעָר אַונְדוּרָעָר, זַיְנָעָן זַיְ-
אַפְּנָעִיפָּאָרָן קַיְינָן הַאֲמָעָל אַונַג פָּוָן דָּאָרָטָן קַיְינָן נַאֲוָאָ-
זַיְבָּקָאָוָן, וּזְזַיְהָרָה הָאָט פָּוָן דַּי צַעֲשָׁפְּלִיטָעָרָטָע אַטְרִיאָהָ-
לְעַבָּדָה אַרְכָּרָאָרָה כּוֹרְצָעָרָה צִוְּיָה אַרְגָּאָנוּזְוָרָתָה אַשְׁטָּרְקָה
חוֹיְסָט. — דַּעַמְּטָה רַוְּמַפְּלָגָה בָּאַנְוּנָהָר פָּאָקָה..

שְׁטִישָׁאָרָם אַיְזָן גַּעֲוָעָן קַאָמָאָנְדָרִיר פָּוָן דַּי בָּאָהָנוֹ-
צָעַם. אַיְזָן פָּרְנִיעָן טִינְוָטָן פָּלְגָּעָט זַיְכָּנְיָן נַיְקָאָלְיָן אַרְאָפָּ-
כָּאָפָּן אַהֲיוֹתָן, אַונַג דָּאָגָן פָּלְגָּעָט אַיְטָה דַּי מַוְּטָּעָר אַרְוּם-
גַּעֲמָעָן, צַעֲקוֹשָׁן זַיְנָעָן גַּלְיָדָעָר, קַוְקָּן אַיְטָה אַיְזָן דַּי אַוְוָ-
אָרְיָהָן אַונַג טִילָּד מִיטָּ קְמוּנָה שְׁעָרָה לְיַבָּע פָּרָעָנָה:
כִּיסְטָה נוּט קְרָאָנָק, מִינָן טַיְעָרָעָר? דַּי מַוּוָּת עַמָּן
שְׁלָעָכָט; זַעֲסָט אַוְיָם זַיְעָרָה סְמָגָעָר.

— קוקט ניט, מאמעשע, זום איב בֵּין מאנער,
איב בֵּין שטארק אונ פיעסט.

— היה זיך, קינד מײַנט, דו ביסט דאָכ בא מיר
דעָר עַלטְסְטִיעָר, דער קלינגטְסְטִיעָר. איב האָב דאָכ דיב
געַלערנט, פון דאס לעַצְטָע דיר געַגעַן, אליגן לְיִדְן
מיר הונגעַר אונ קעלט, די אַינְגְּזִיכְּעָן האָפְּנְעָנָג בִּיסְטִוָּ
בא אונָן.

— ניט זָאָרֶנְט, מָאָטָע. לְיִדְתָּן צו נאָכ אַבְּיסְל. אַט
מִיר וּוּלְגָן וּגְגָן, פָּאָרְנוּכְּטָן אַט די הוֹנְטִישְׁעָ בָּאנְדָּז
אונ אַינְשְׁטְּיעָלָן דוֹ מָאָבָטָן פָּוֹן אַרְבְּעָטְעָר אַונְ פּוֹיָ
ערִימָט, עַרְשָׁתָן דָּאָן וּוּלְגָן מִיר אַנְהָוִוָּג אַ נְׂזָן, שִׁין אַיִּ
פֿרְנִיּוּ לְעַבְּגָן.

שטְּשָׁאָרָם אַיז בעַקְוּמָעָן דָּעָר לְעַנְעַנְדָּאָרְעָל, אַומָּ
דָּעַרְשָׁעַקְלָעַבְּנָר קָאָמָאָנְדוֹר. אַונְ גּוֹבָּאָ פָּאָרְשְׁפְּרִיטָן זִיבָּ
די יְעַדְּשָׁע אַוְבָּעָר סְנָאָוּסָק. אַטְ שְׁטוּבָן, אַינְ חְוִוָּפָן, אַעֲ
דָּעָר נָאָם הָאָבָן זִיב צְהֻוִּיגְעַקְלִיבָן אַלְטָעָ אַרְבְּעָטָרָ
דָּעַט פָּאָטְעָרָם בָּאוּוּרִים, זָום קָאָנְעָן שְׁטְּשָׁאָרָסָן פָּוֹן
קְלִינְגְּוּזָן אַן. עַטְלָעְבָּעָ זְעַנְעַנְעָ אַרְיָן אַינְ שְׁטוּבָן גְּעַנְעָן
טָעַן שְׁטְּשָׁאָרָסָן, אַבְּוּיְגְּעַפְּרִיטָן אַבְּגָן גָּאָנְעָקָל, עַם
הָאָבָן זִיב דָּעַרְהָעָרָט אַוְיְגְּעַשְׁרִיעָעָן: „הָוֹרָא שְׁטְּשָׁאָרָסָן,
לְאָבָן זָאָל אַונְדוֹעָרָפְּאָרְטִיְּדִיקָעָר! זָאָרָפְּטָן אַיִּם אַזְּנָ
טָעָר אַינְדָּעָרְהָוּבָן, זָאָרָפְּטָן אַיִּם אַונְטָעָר“. אַונְ צְעָנָ-
לְיִקְעָר הָעָנָט הָאָבָן אַיִּם אַונְטָעָרְגָּעָכָאָפְּטָן אַונְ אַונְטָעָר-
נְשָׁוֹאָרָפְּנָן הָעָבָרָן אַלְעַמְעָנָם קָעָפָן. נְיִקְאָלְעִי הָאָטָן
זִיב גּוֹטְמוֹטִיק אַפְּנְעַשְׁלָאָגָן, גּוֹשְׁמִיְּבָלָטָן, זְיִינָן הָאָרָן
זְיִינָן צְעַפְּוּלָטָן, די אַוְיָן הָאָבָן פְּרִידִיק גּוֹפְּגִינְקָלָטָן.

פאריבטנדיק דַה האָר, דעם רִימְעָן, אַיְן נִיקָּלְעַן אֲרוֹן
אָפֶן גָּאנָך.

— כָּאוּוּיְרִים, דֵי אִינְטְּגָּרְדְּוּעָנְטָן, פָּעַטְלִיּוֹרָאָזְצָעִם,
זַעַמְעַן נַעֲנְשָׂרָלְגַן אָגָן אַנְדְּגָרָן קָאנְטָרָ-רְעוֹוָאַלְיוֹזָאַגָּאָגָן-
רָע אַיְסְוּוֹאָרְבָּן וּוֹלְגָן דַּעֲרָטְרִינְקָעָן אַיְן בְּלוֹטָן דַּי עַדְכָּן
שְׁמַעַן אַיְן דָּעָרָן וּוְעַלְתָּן פְּרָאַלְעַטָּאַרְיוֹשָׁעָן סְעַדְבָּעָן, וְזָהָר
בָּאָ דָּעָרָן מַאְבָּטָן שְׁטִיטָן אַונְדְּזָעָרָן בְּרוֹדְעָרָה: דָּעָרָן אַרְבָּעָן
טָעָרָן אַיְן פּוֹיעָרָן, נָאָרָן זַיְן וּזְעָמָן זַיְבָּעָן נִיטָּן אַפְּנְגָּעָן,
עַמְעַט אַיְן נַעֲנְטָן דֵי שָׁאָן פָּגָן אַונְדְּזָעָרָן זַיְגָן, נִיטָּן וּזְעָמָן אַיְן
דֵי צְבָיטָן, וּוֹעָגָן דַּי דְּרוֹטָעָן פָּגָן בְּפָגָן רְעוֹוָאַלְיוֹזָעָן וּזְעָמָן
פְּלָאַטְעָרָן אַוְבָּעָרָן נָאָרָן דָּעָרָן וּוְעַלְתָּן... דָּעָרְוָוָילָן אַיְן נָאָרָן
דָּעָרָן סְוִינָעָן נִיטָּן פָּאַרְנִיבְּטָעָטָן. זַיְעָרָן בְּוֹיְזָן פָּגָן יְעַדְעָן
פְּרָאַלְעַטְאָרִירָן אַיְן אַרְעַמְעָן פּוֹיעָרָן אַיְן — שְׁמַעְלָן
זַיְבָּעָן אַונְדְּזָעָרָן רְיוֹעָגָן אַיְן מִיטָּן דָּעָרָן בִּיקָּם אַיְן
חָאנְטָן פָּאַרְטִּיְידִּיקָּן דֵי סְפָאַזְוּעַטְיִישָׁעָן אַוקְרָאָגָן, וּזְעָמָן
סְאַיְן נִיטָּן מִיטָּן אַונְהָן, יְעַנְעָרָן אַיְן קָמָנָן אַונְהָן! — הָאָט
פָּאַרְעַנְדִּיקָּט נִיקָּלְעַן זַיְגָן רְיעָגָן,

עַמְעַט אַיְן שְׁוֹעָרָן ذַי בָּאַשְׁדָּבָּן זַעַמְעַט עַפְעַקָּט, וּוְאָסָּט
זַיְנָעָן וּוְעַרְטָעָרָן הָאָבָּן אַיבְּנָרְעַלְאָגָטָן. אַיְן וּוְדָעְרָאָמָּלָן
הָאָבָּן זַיְבָּעָן אַיְן דָּעָרָן הָזָעָטָן גַּעַטְרָאָגָן אַיבְּגָעְשָׂרְיִעָּן:
חָוָרָא, זָאָלָל לְעַבָּן דָּעָרָן נְרוּיְבָּנָרָן לְעַנְגָּן, זָאָלָל לְעַבָּן דַּי
רְעוֹוָאַלְיוֹזָעָן!

דָּעָרָן מִיטְמָנָן אַיְן פָּאַרְעַנְדִּיקָּט, אַבָּעָרָן קִינְגָּרָן זַיְלָן
נִיטָּן פָּאַרְלָאָגָן דַּעַטְמָלָעָן, אַיְן פָּאַרְנְאָבְטָלָעָן הָאָט
שְׁמַשְׁאָרָם אַפְּנָעְשִׂיקָּט הָעַבָּרָן זַוְפָּאָקָן טָאָגָן פְּרִינוּיְלָיָן.
קָעָן אַיְן קָאָרוּיְקָאַנוּקָן.

א צוויות מלאן איז ער געקבען צופעליך. דער-
זונסט זיב זועגען דעם, האט די מומעה, וועלכע איז
אינ שטוב ניט געוועג, זיב געלאָט לויפֿן אינ שטוב
ארײַן.

— שטילער, שטילער, מומער, וואָס לויפֿט איז
אווי? — האט איר באָרויקט ניקאָלַי.

— קָלְנִקָּע, ניט זע בײַן אָפּ מֵיר, אָט, זוען אַיִּז
דערען דיב, דובט זיב מֵיר, או אינ שטוב איז ליכטיקע
געוֹאָרג, אונ מֵיר זוערט אווי נְרִינְג-נְרִינְג...

— ניט באָוּרְוִיקְט זיב, מסְטַע, נָאָר אַיִּג גְּזִבְּן זועט
אנְקוּבְּעַנְדַּי לִיכְטִיקְעַן צְבִּיתַן, אונ אַוְיִיב אַיִּז זועל דְּעַמְּלַת
שׂוֹיְג ניט זען צוֹוִישַׁן די לעַבְּנִידְקָע, זועט די פָּאָוּזְטָג
סְּמָכְט אַיִּב ניט פָּאָרְלָאָג.

שְׁמְשָׁאָרָם באָקוּקְט די זוענט אונ זען בְּלִיךְ פָּאָלַט
אָפּ די חִילְיִקְעַן בְּיִלְדָּעַר.

— מסְטַע, פָּאָרוֹאָס זָאָלַט אָיר ניט אָרָאָפְּנָעְבָּעַנְדַּן
אָט די בעַדְיִקְעַן חִילְיִקְעַן? זַי זְוִינְגַּן גַּעֲהָאָנְגָּעַן אווי,
פִּיל יָאָר אַז גְּעֻנוּג.

די מומער האט צוּרְשַׁט אַשְּׁאָקָל גַּעֲטָאָן מִיטְּנַן
קָאָפּ אָפּ נִין. נָאָר דָּעַרְנָאָבּ האט זַי אַיְבְּרַעְנְקְלַעַת,
צְוָנְגָּאָמְגָּעַן, אָרָאָפְּגָּעְנְטָמַעַן אַז אַרְפְּגָּנְטְּרָאָגַן
בוּרְעַט.

— אַוְיִיב אווי הִיְסַט נִקְאָלַי, אַז רִיכְטִיק.
מייט די קָלְעַנְעַרְעַ בְּרוּדָעַר פְּלַעַנְט זַי נִקְאָלַי אָ
גָּאָנְגַּן טָאָג שְׁפִּילַן, גְּרִינְגָּאָרִי — דָּעַר יִנְגְּנַעַר בְּרוּדָעַר
פְּלַעַנְט אִים נָאָבְגִּינְ, אָרִינְגְּקִינְ אִים אַז די אוּין.

— א שָׁאַר, ווֹאָס דּוּ בִּיסְטַ נָּאָב צַוְּ קָלִיּוּן — פְּלֻעַנְטַ אִיט זָאָגַן נִיקָּלְעַן. — דּוּ ווֹאָלְסְטַ טִיר צָוּנוֹץ גַּעֲקוֹן טָעַן.

גריגנָאָרִי הָאָט אַנְגַּעַטְאָפְטַ בָּא אִיט אֵינְ קַעְשָׁעַנְעַ אַרְעוֹאָלְוֹעַר אָונְ גַּעַבְעַטְן עַד זָאָל אִיט עַם שַׁעַנְקַעַן אַ מַאְטָאָקָעַן. נִיקָּלְעַי הָאָט זַיְבָּ פָּאָנְדָּרְגָּעָלְאָכְטַ.

— אֶה ווֹאָס דְּאָחָפְסְטוּ יַעַם? אָט, ווֹעַגְ בְּזֹועַל קוּמוּנַן צָוְמַן צְוַיְוִיטַן מָאָל, ווֹעַסְטַ אַונְטְּגָעַרְוָאָקְסַן, ווֹעַרְתַּן דִּיְקַרְ, ווֹעַל אַיְבָּ דִּיבָּ מִיטְעַנְעַטְעַן, דּוּ ווֹעַסְטַ זַיְבָּ דָּעַרְ פָּאָגְעַן-טְרָעַנְעַר, אָונְ אַוְיַבְ דּוּ ווֹעַסְטַ זַיְבָּ גַּוְטַן שְׁלָאָגַן, ווֹעַל אַיְבָּ דִּיבָּ נַעַמְעַן צַוְּ זַיְבָּ פָּאָר אָנְ אַדוּוֹטָאָנְטַן. אָוֹן אֵין עַם, חָאָסְטַ נַעַמְעַטְ?

אֵינְ צָוְיַי בָּאָדָּקְשִׁיטַ אַרְוֹת הָאָט נִיקָּלְעַי שְׂטַשְׂאָרַס אַרְגָּנָאַנְיוּרַט דָּעַם יְעַרְשַׁטְן רְוִוְתָּאָדְמִיְוִין אַטְרוֹיאָד אָונְ פִּיר מִעְסְלַעַם נָאָכָאָנָאָנְדַּ הָאָט עַר נַעַפְקָרְשַׁטְ דָּעַם לָאַ.

עַר הָאָט נַעַבְעַדְטַ מִיטַּ הַוְּנָדְרַטְעַר מִעְנְטִישַׁן. דָּעַר יַאֲכָבְ פָּוָן דִּי דִינְטְּשִׁיעַ אַקְפָּאָגְנַטְן אָוּן גַּעַזְעַן אָוּמְן דָּעַרְטְּרָעַנְלָעַבְ. שְׂטַשְׂאָרַס הָאָט נַעַרְעַדְטַ מִיטַּ פְּרָאָנְטַ- ווֹיְקָעַם: מִיטַּ רְוִסְיִישַׁן, אַוְקָרָאַנְיוּנִישַׁן, יוֹדִיְשַׁן אַהֲבַעַן. טָעַר אָונְ אַרְעַמְעַ פּוּיְעַרְוִים אָונְ נָאָב אַיְמַן זַיְנְעַן אַזְוּקַן בָּא 300 מָאנְ. דִּי דִינְטְּשִׁיעַ אַרְטִי הָאָט אַנְגַּעַטְאָנְדַּן. כָּפָגְ קְלַעַטְ פָּוָן אַיְצְעַוְיִינְיקַן, פָּוָן הַיְנְטִיעַרְלָאָנְהַן. — פָּוָן

אנ אומבאואו אומטן מילוטערישן טיל. דאס איז געוווען
שטישארם טיל. די אָרְעַמּוּ פּוֹיעֶרֶיט הָאָבָּן מֵעַהֲלֵנִים
טען שפין, באנגלייטער, געווער אונ באחהאלטעןינשן.
אָפּ אָקְרָאָונָעּ הָאָבָּן זַיְם צַוְּיָה עַיְנָה צַיְתָּה שְׁוִין באָ
זַיְגָּן אַסְאָבּ אָזְעַלְכָּעּ מִילְּטְּעַרְּשְׁיָה טִילְגָּן, נַאֲרָ נַיְגָּן
קָעָגָן אַנוֹטּ אָרְגָּנְזִוְּרְמְטָרּ אַרְמְזִיְּהָאָבָּן זַיְם גַּעַגְּן
קָאָגָן. הָאָבָּן זַיְם די אָפְּפִירְרֶדּ פָּוּן די אָטְרִיאָהָן זַוְּנוֹיָה
גַּעַלְבָּן אָגּ אָזְעַקְעַנְפָּאָרָן זַיְם בָּאָזְעָרּ לְעַנְיָה
דָּעָרּ בָּאָזְעָרּ לְעַנְיָה הָאָטּ אָזְפְּמְעַרְקָוָתּ אָזְיְגָעָן
הָגָרָטּ שְׂטִישָׁאָרְבָּן — אָגּ אִים אָנְגְּנָעָטוֹתּ דָּאָס פָּאָרָן
מִירָגּ רָעַגְלָעָרּ מִילְּטְּעַרְּשְׁיָה טִילְגָּן.
זו שטישארסן, וועלבן מע הָאָטּ שְׁוִין גַּעַקְעָנָטּ פָּוּן
זַיְגָּן גַּעַלְגְּנָעָנָעּ אַגְּפָאָלָן אָפּ די דִּיבְּשְׁנִין הָאָטּ זַיְם אַ
לְאָוּנָעָטָן דָּאָס פָּאָלָק. מע אַיז גַּעַקְמָעָן פָּוּן אַזְּקָה
רָאִינְיָשָׁעּ שְׂטָעָטּ אָגּ בָּאָזְעָרּ, בָּאָזְעָרּ זַיְם
רוֹיְטָעּ צְעַפְּאָבָּעָוָעָטּ לְיַיְבָּרָא אָגּ גַּעַמְּאָלָדָן.
— מִיר פָּאָרְשְׁרִיבָּן זַיְם פָּאָרָן פְּרָגְנוֹוְיְיקָעּ
אַלְעָ טָאגּ פְּלָעָנָטּ עַר אַרְוִיסְפִּירְדּן וַיְיָן פָּאָלָק אֵעָ צִיּ-
לִיטְּעַרְּשְׁיָה לִימְדִימָה. זו שטישארסן זַיְגָּן אַזְּיָּה
אַרְבִּינְגְּנָעָפָאָלָן קָוְלָאָקְשָׁעּ עַלְעַמְּנָנָטָן, וַיְאָסָהּ הָאָבָּן גַּעַגְּן
הָאָטּ אָגּ אַזְּגָּבָּעּ אִים אַזְּמָבְּרִינְגָּיִינְגּ.
איינְעָרָ אָדָאנְקָרְאָזָק, — אָגּ אַזְּמָבְּרִינְגְּזִישְׁקָטָן,
הָאָטּ צְוַיְגְּלָיְבָּן נַאֲבָ אַזְּיָּקָאָן, זַיְם עַר, אָגּ זַיְם הָאָבָּן
זַיְם אַרְבִּינְגְּרִיכָּן צַו שְׂטִישָׁאָרְבָּן אִינְגְּצִיטָרָן.
— נָוּ, פָּאָרְעָנְדוּק. זַיְם אַיְכָעָרָ די דָּאָקְמָעָנָטָן,
דָּאָס גַּעַלְטָן, דָּעַטּ שְׂטָעַמְּפָּל אָגּ בִּינְטָ “נָאָטָן”.

שטעשרם האט זיך ניט אופגעחויבן פון הינטערן
טייש, ער האט געזנט צום קאוזאך:
— גלייכ ניט אועזק אונ גיט איבער מע זאל איבר
ארעסטירן.

דעמלט האט עמעצער אונגעקלאפעט אין די לאָגן.
די לאָגן האבן זיך אופגעפראלט. ס'האט זיך באיזוין
א צעшибערטער קאָפּ, ווֹאָס האט א זאג געטָן צי
שטעשרבן:

— קאָבּ זיך ניט, זונל דז בייסט אַרְבָּגָנִינְלַט.
שטעשרם אין אַפְּגָנִישָׁטָאנְגָּן, געזנט אין ער ניט
געמען די נײַטְוקָן אַבָּגָן. ער אין אַרְבָּיִס אין צוֹוִיטָן
צימער אונ צוֹוִיקָנְקָעֶדֶת זיך מיט אַהֲנָטְבָּאמְכָּעָן.
זונ גוֹיְסָעָן אַיְזָנְגָּעָן אַזְּאָ, אָז דז בענְדרָע אַיְזָנְגָּעָן
צעלאָען זונְעָר זונְהָגָן. ער האט זיך נַאֲבָגְעִישְׁרִוּין:

— "טְוָאָלָאָטְשִׁיעַם, זיך זונל אַיְזָנְגָּעָן אַוְלְבָּעָן מִילָּן,
בְּקָמָן חָאָטָן, אַזְּמָן פָּאָר אַיְזָנְגָּעָן מַעֲנְצָמָן אַנְטָלְיוּיפָּט
איְרָן.

איןדרעדרי אַיְזָנְגָּעָן דער בְּגָטָן געזונע לְיָקוֹזְיוּדוּרט.
שטעשרם האט קָאָנְטָאָרוּט זונְגָּפָּאָלָק מִיט אַיְזָנְגָּעָן
ニְקָן גַּעֲזָגְעָן אַטְאָקָלָס אָפּ דִּי דִּיעְטִישָׁן. די דִּיעְטִישָׁן
שְׁעָן קָאָמָאנְדוּרָגָן אַיְזָנְגָּעָן גַּעֲזָגְעָן אַוְבָּעָרָאָשָׁטָן פָּוֹן די אַזְּמָן
גַּעֲרָבְּטָעָן אַנְפָּאָלָן אַזְּמָן האט צַוְּעִישָׁקָט אַדְלָעָנְאָצְּעָן.
דרְעֵי אַפְּצִיעָרָן זונְגָּעָן גַּעֲקָמָעָן צַוְּעָקָהָן אַיְזָנְגָּעָן
פָּוֹן בְּאַגְּנוּעָר פָּאָלָק. זַיְהָאָבָן צּוֹם עַדְשָׁטָן מַאְלָ דָעָרָן
זונְגָּעָן זיך אַזְּמָן נַאֲעַטָּן דִּי הוּוּטָעָ אַרְמָיִי. פָּאָר זַיְהָאָבָן
אַיְזָנְגָּעָן בָּאָמָן טִישָׁ אַמְּנְגָּטָשָׁ מִיטָּן דַּוְרְכְּבּוּזְרָן.

דייע בליך פון זונע גרויסע ליכטיקע אויגן. רעכטס אונ זינקם פון אים זונגע געתמאנונג די קאמאנדרונג. בא יעדערז אפנ ארבל אויז געוועג אַנגעניזיט אָרוּז. טער ראָמֶב מיט געקרייצטער בִּיקְסָן אָונָ אַקוּילְנוֹאָרֶז. פער. שטשאָרים האָט זיך ניט אָוּפְגַּעַשְׁטָעלְט אָונָ ניט אַינְגַּעַלְאָגָן די דִּיטְּשָׁנָן זַעֲמָן זַיְב.

דעָר דִּיטְּשָׁיְשָׁעָר אַפְּיצְּצָעָר האָט גַּעַמְּאָלְדָּן:

— אַיר באָוּמְרוּיקְט מיט אַנְיְּעָרָע אַנְפְּלִיעָע די דִּיטְּשָׁנָן טִישְׁיָשָׁע אַרְמִיִּי. אַינְגַּנְּאָמְטִין פון דִּעְרָדְעָר דִּיטְּשָׁיְשָׁע לְאָפְּרִידְוָונְגָן לֵיג אַיבָּאַיְבָּאַפְּרִידְוָונְגָן אַוְלְבָּאָזְמָנְדָּלְוָונְגָן, אַוְבָּאַיְבָּאַפְּרִידְוָונְגָן, זַעֲלָן בַּיְדָקְעָנְג אַיבָּאַיְבָּאַפְּרִידְוָונְגָן. שִׁיקְנָן צָוְויִי דִּיטְּשָׁיְשָׁע פָּאָלְקָן אָונָ אַיר זַעֲמָן זַעֲרָן פָּאָרְנִיכְטָעָט.

שטשאָרים האָט אַקְּוָק גַּעַטְאָן שְׁטוּרָעָנָג אָונָ גַּעַעַטָּן. פָּעָרְטָן:

— ניט אַיבָּאַיְבָּאַפְּרִידְוָונְג אַיְבָּאַפְּרִידְוָונְג, נַאֲר אַיר באָוּמְרוּיקְט דָּאָס אַוְקָרָאַגְּנִיְשָׁע אַרְבָּעָטְנִירִיקָע פָּאָלָק. וּוּעָר האָט אַיבָּאַיְבָּאַפְּרִידְוָונְג אַהֲרָר גַּעַרְוָפָּן?

שטשאָרים האָט זיך אָוּפְגַּעַשְׁטָעלְט, די קאמאנדרונג האָבָּג זַיְב אַוְיְגַּעַזְוָגָן. די דִּיטְּשָׁיְשָׁע אַפְּיצְּצָעָר זַעֲמָן עַטוֹּאָס אָפְגַּעַטְרָאָטָן. שטשאָרים האָט גַּעַזְגָּט צָו זַיְב — ניט אַיבָּאַפְּרִידְוָונְג דִּעְרָדְעָר דִּיטְּשָׁיְשָׁע קָאַמְּאָנְדָּרְוָגָן, אָונָ דָּאָס דִּיטְּשָׁיְשָׁע מִילְוִיטָעָר זָאָל זַיְב אַפְּטְרָאָגָן פון אָונָ דָּזָעָר טְרִירִיטָאָרָיעָ. קַעַג אַבְּיְעָרָע פָּאָלָק וּוּלָג בַּיְדָקְעָנְג שִׁיקְנָן אַוְהַזְוָרָע אָונָ זַיְב זַעֲלָן זַיְב טְרָעָר שְׁטָאָרְקָעָר.

פָּוֹן אַינְדָּעֶרֶפְּרִי בֵּין אֲוֹנוֹת הָאָט שְׂטַשָּׁקָרָם נַאֲכָב אָגָּנָה
געַשְׁטָרָעַנְטָמָעָר גַּעַנוּמָעָר אַרְבָּעַתְּנָאָפָּה דָּעָר שְׁלָאַבְּטָה
גַּרְיִיטְקִיעַטְּ פָּוֹן זַיְנָה פָּאַלְקָה. גַּעַלְעַנְטָמָגָן, לַוְיַפְּנָן
קְרִיכָּן, שְׂוֹוִיטָמָעָן. דִּי בִּיקְבָּן זַיְנָעָן גַּעַזְוָעָן אַיְנְגַעַשָּׁאָסָן,
דִּי מַעַנְטָשָׁנָן זַיְנָעָן גַּעַזְוָעָן פָּאַנְאַנְדָּעָרְגַעַשְׁטָעַלְטָה אַיְנָ
דִּי רָאַטְעָם.

איַנְגַּנְיַאְבָּעָר 1918-טָן יָאָר, וַיְיַעַן עַמְּ אַיְזָן אֲגָּנָה
קְוַמְעָן אַרְאִידָּאָ וַיְזַגְגָּנָה דָּעָר דִּינְטִישִׁיעָר רְעִיזָאַלְיִוְצָעָ
איַנְגַּשְׁטָקָרָם אַלְיִינָה אַרְוִוְגַעַפְּאָרָן אַיְזָן 6-טָן דִּינְטִישִׁיעָן
פָּאַלְקָה, זַוְקָה אַיְזָן אַיְנְגַעַשְׁטָאַנְעָן אַיְנְגַעַשְׁטָעָם. דִּי אַפְּיָ
צַּעַרְגָּה הָאָבָּגָן גַּעַפְּרָהָוָתָן אַפְּשִׁטְעָלָן אִימָה. עָר אַיְזָן דָּרוֹבָּ
צָו דִּי סָאַלְדָּאָטָן. בָּאַגְּרִיכָּטָן וַיְיַיְנָה אַזְמָה עַרְשָׁתָן מַאֲלָ
דִּינְהָעָרָתָן דָּקָם דִּינְטִישִׁיעָר רְעִיזָאַלְיִוְצָאַנְעָרָעָ "חָוָרָא",
דָּעָר דִּוְיִטְעָר פָּאַלְקָ-קָאַמְּאַנְדָּרָה אַיְזָן גַּעַזְוָעָן אַרְוּמָנָה
רוֹנְגָּלָטָן פָּוֹן דִּינְטִישִׁיעָר סָאַלְדָּאָטָן, וַיְיַלְבָּגָן הָאָבָּגָן אִימָה
גַּעַדְרִיקָה דִּי חָעֵנָתָן, אַרְוּמָנְגַעַמְעָן, גַּעַנְעָבָן אִימָה צִיָּה
גַּאֲרָגָן, צַּיְמָוֹנָגָנָה אַגָּנָה זַיְנָה. שְׂטַשָּׁקָרָם הָאָט גַּעַנוּמָעָן דִּי
צַּיְמָוֹנָגָנָה, אַגָּנָה, שְׁבִּיאַבְּלָעָנְרָהָקָה, זַיְבָּ אַפְּגַעַנְעָגָנָה פָּוֹן צִיָּה
גַּאֲרָגָן אַגָּנָה זַיְנָה, וַיְיַזְלָל עָר הָאָט קִינְנָאָל אַגָּנָה זַיְנָה לְעָבָן
נִיתָן גַּעַטְרָוְנְקָגָן אַגָּנָה נִיתָן גַּעַרְוִיבָּרָטָן.

אָט אַיְזָן אַיְינָה פָּוֹן שְׂטַשָּׁקָרָם טְעַלְגָּרָאָטָםָס אַיְטָ
קְרִיעָמָל:

"בְּאָדָי חָטְטָשָׁנָה הָאָט זַוְּבָּגְעַשְׁפִּנְגָּאָרָאָט,
סָאַיְזָן אַבְּגַעַשְׁטָעַלְטָה אָ פָּאַרְבִּינְדָּוָגָן,
גַּעַזְוָעָן אָ צָרָעָטָמָקָנִיאָלָה. דִּי דִּי טְשִׁישָׁעָ
סָאַלְדָּאָטָן זַיְנָעָנָפָּאָרָבָּיְגָעָנָמִיט

א צערעט אָנִיעַלְגָּמָרֶשׁ פָּאָרְבָּעַ אָוֹגַ
דָּזָעָרָעַ דָּרוּיטָאָרְמָיָעַ, אַיְבָּעָרַ דָּעָרַ
דִּיטְשִׁישָׁעָרַ קָאוֹזָרְמָעַ הָעֲנָגָטַ אַדוֹיְטָעַ
פָּאָגַ אַיְנִיקָּעַ פָּוּנָדִיַּ דִּיטְשִׁישָׁעַ סָאָגַ
דָּאָטָןַ בָּלְטִיבָּנַ בָּאַ אָזְנָדָןַ אַיְנָפָאָלָקַ.

די בָּאָגְעָגָעָנִישָׁ וּבָאַ דִּיטְשִׁישָׁעַ דָּעְוָאָלִינְצָאָנְעָרָעַ
מִילִיטָעָרַ-טִילָגַ מִיטַּ דִּיַּ אָרְבָּעָטָנְדִּיקָעַ בָּוּגַ אַנְדָּזָרַ
שְׂתָאָטַ אַיְזָ נְעֻזָּעָנַ אַגָּ אָוּפְטוּרִיסְפָּלְעָנְדִּיקָעַ. די דִּיטְשִׁישָׁןַ
וּבָנָגַ פָּאָרְבָּנְגָעָנְגָעָנְגָעַ מִיטַּ אַ פָּאָרָאָדָןַ-בָּאָרָץַ, אַגָּ
אַינְדָּעָרְלָוְפָּטָןַ הָאָטַ מִינוֹנָנוֹזָיַ נְעַזְוָלָבָטַ "חָזָאָ". זַיִ
הָאָבָּנַ גְּעוּזָיָנַטַּ, זַיִ וּבָנָגַ גְּעוּזָיָנַ לְזִקְלָעַבַּ פָּוּגַ דָּעַטַּ
וּזָאָסַ צַוְּ דָעַטַּ מִילְכָאָטָעַ אַיְזָ גְּעֻקָּסָיַ אַסָּאָפַּ, זַיִ הָאָבָּנַ
גְּעַזְיָטָרָתַ פָּוּגַ נְלִיקַ אַגָּ אָוּפְרָעָנָנוֹגַ אַגָּ וּבָנָגַ גַּעַ.
בָּלִיבָּנַ זַיִ פָּאָרְשִׁטְיָנְעָרָטַ, זַיִגַּסְסַיַּ אָרְבָּנְגָעָנְגָעָנְעָרָעַ
דָּעָרַ בָּאָהָוָנָעַדַּ פָּאָלָקַ, דָּעָמָלָטַ הָאָבָּנַ מִעְנָטָשָׁןַ דָּרְרוּנָעַ
וּזָאָסַ פָּאָרַ אַגָּ אָוִיסָיָעַ עַסְסָאָטַ דִּיַּ וּזְדָקָלָעַבַּןַ דָּרְיוּטַ
אָרָמִיַּ. די בָּאָהָוָנָצָעַםַ וּבָנָגַ גְּנוּגָנָגַגַּ נְאָבַּ בָּעַסְעָרַ
פָּאָרַ דִּיַּ דִּיטְשִׁישָׁןַ שְׂטַשָּׁאָרָםַ הָאָטַ אָוּבָגְנָלְגָרָגָטַ זַיִגַּסְסַיַּ
פָּאָלָקַ.

אָבָּגַ אָדָרָעַסַּ פָּוּגַ אָגְעָטְשִׁיעַרַ פָּאָרְטִּיַּיַּקָּאָבִיטִיטָעַטַּ אַיְזָ
אָגְגָעָקָומָעַגַּ אָטְלָעָנְגָרָאָטַעַ פָּוּגַ לְעַזְוָנָגַגַּ. שְׂטַשָּׁאָרָםַ
הָאָטַ גְּעַעַנְטְּפָעָרָטַ: "מִירַ הָאָבָּנַ זַיִבַּ פָּאָרְיָינְקָטַ מִיטַּ
דִּיַּ דִּיטְשִׁישָׁעַ סָאָלְדָאָטַגַּ, מִידַּ שְׁפִיזָוַגַּ זַיִבַּ פָּוּגַ אַיְזָ
קִיבַּ. די דִּיטְשִׁישָׁןַ אַגָּ אָוּנְדוּרָעַגַּ זַיִגַּסְסַיַּ דָעַטַּ אַיְנְטָעַרַ
נְאָצִינְאָגָלַ".

שְׂטַשָּׁאָרַםַ אַיְזָ גְּעוּזָיַגַּ אָבָּצְיָדְזָנָגַ, שְׂטַיְלָעַגַּ,

פּוֹל מִיטְ בָּרוּיָנֶרְיקָעַר עֲנֵנוּגִיעַ. אַינְ שְׁלָאכְטָן הַאָט
עַר אַרְוִיסְבָּאוּזָן אָנְ אָמְדָעָהָעֶרְטָעַ רְדוּיָסְטָקָטַע. נִיטְ
אָמוֹזִיסְטַ רְוֶפְטַ מַעַן אִים אָנְ בְּיַתְגַּן נָאַמְעַן אָמוֹשָׁרַעַ.
לְעַבְרָה קָאַמְּטָנְדִירַ פּוֹן דִּיוּוּזִיעַ.

וְעַנְ פָּאָר נִיקָּלְטַיְ שְׁטָשָׁקָרְבָּן וּאַקְסָטַ אִים אָ גַּעַ
פָּאָר, נִיטְ עַר אִיר אַנְטָקְגָּגַ, בְּוֹקָטַ זַוְ עַר בְּאַטְמָעָרְקָטַ
וְיַ נִיטְ אָנוֹי קָאָן נָאָר טָאָן דַעַר מַעַנְטָשַ, פָּאָר וּעַמְעַן
הַעַר אַיְקָעָר אַינְ לְעַבְגַּן אַיְזָהָעַר זַוְ בְּוֹעַטְ אַרְבָּעַ.
טְעַרְקָלָאַס.

“דִּי רְעַנוֹאָלְיוֹצִיעַ רְיקְטִירַטַ, דִּי רְעַנוֹרָנוֹנַ בְּאַפְעַלְתַ
אָנוֹ פְּוֹרָהָרָפָן אַיְסְפִּילָן”, אָנוֹ אַיְזָנְעַן שְׁטָשָׁקָרָם
פָּאָרְסָוָלָעַ.

ニִקָּלְטַיְ קְוָמַט אַינְ סְנָאָזְטַקַּ, וְעַס אַיְזְ נְעַשְׂמָאַנְעַן
הַעַר קוֹרְפָּקָעַר פָּאָלַק, דַעַר קָאַמְּטָנְדִירַ פּוֹן פָּאָלַק בְּעַיְ
ר עַטְיַ הַאָט זַוְ פְּאָרְנוֹטָעַן מִיטַ פְּאָנָאָנְדָעָרְלִיְעַן דִּי
רוּיְטָאָרְמִיְיִשְׁעַ רְיוּיַעַן, שְׁטָשָׁקָרָם שְׁטָעַלְתַ דִּי בְּפָרָגָעַ:
וְעַר אַיְזְ פְּאָרְדָעַטַ, אָנוֹ טַע וְאָלְ בְּעַרְעַטְיַנְ בָּאָרְ קָאַנְטָה,
רְעַוְאָלְיוֹצִיעַ שִׁיסְנַ?

טְעַנְטִישַן, וְעַמְעַן יַעַס אַיְזְ נְעַוְעַן טְבִיעַר דִּי רְעוֹזָ-
לְיוֹצִיעַ, חָאָבַג נְעַיְנְטְפָעַרְתַ אַינְ אַיְזְ קָאָלַ: — מִירַ!
שְׁטָשָׁקָרָם הַאָט לִיבַ נְעַחְתָט וְזַיְעַן קְעַמְפָעַר, עַר
פְּלַעַנְתַ וְעַגְגַן זַוְ וְאָרְגָמַן, וְזַיְעַנְ אַיְינְגַןְ קְיַנְדָעַר. אַינְ
הַאָלְבָעַר נְאָבַט קְוָמַט עַר אַרְיַן אַיְזְ אָוְאָרְגַטַ. דָקָרַת
לְיַגְגַן פְּאָרְוּזְנְדְעַטַ רְוִיְטָאָרְטִיְעַר, עַר בְּאַקְוָקָטַ דִּי
זְיַנְדָגַן, נְעַמְטַ אַרְאָפַ דְעַטְ בְּינַטַ:

— וְעַנְ הַאָט מַעַן אַיְכָעַטְבָוָהָן?

שטעשאָרים קוק איז אַנגגעשטראָעננט.
— חינט.

— אַיר ליעגט. חינטיקע בלוט זעם אָזוי עיט אָוים.
אָט די זוונד האָט מען שווינ לאָנג נוּט אִיבערנעכובנדן.
— אָונ ער פֿלעגט צוינגען אָט דֵק אָפָן אָרט, זי אַי-
עהבעידן.

אַדרער אוֹ פָּאל:
די שלאָכטן זענען שטיילעֶד גַּנוּזָאַרְט. שטעשאָרים
געטט פרָאָדוקטן אָזֶן טראָאנט עס אלִין אַינְט לאָזָאָרָעַט
די פֿאָרוּזָאָרָעַט אָזֶן קְרָאָנְקָעַן קְעַמְפָּעַר אָזֶן אלִין באָ
הָאָלָט ער אָוִים, אָז ער אָזֶן קְרָאָנְקָעַן בָּז שטעשאָרָבָן
איָז גַּעוּנָעַן טּוּבָעָרְקוּלִיאָן.
מע האָט אָזֶן לֵיב גַּעַחַת, נָאָב אִיט אָזֶן מען גַּעַנְ
נאָגָעָן אַיְזֶן די נְרַעַטְטָעַן גַּעַפְאָרָן. זענען אָזֶן האָט
מען גַּעוּזָאָסָט אָזָאָטָוּט, וּזְנָאָר עַס זַעַנְעַן גַּעַשְׁטָאָגָעָן
זענען טּוּלָּה.

אָ פֿוּיְעַרְיְּשִׂיעַר יָאָט אָזֶן גַּעַקְוְטָעַן פָּוָן אַונְגְּטְשִׁיעַן.

— זַעַנְטַ נָאָר: דֵק שְׂטִיעַן אַיְזֶן בָּאַהֲנוֹנְגָעָס? אַיְזֶן
טוֹזָנוּטִיק זענען שטעשאָרָבָן.
ニְקָאָלְעַיְזָהָאָט אָזֶן אָפָּגָעָנוּמָעַן אָזֶן אַבְּגָנְעָאָרְדָּנָט אָ
פֿרָאוּ-עַקְוָאָמָעָן:

— מִיר לְעַבְנַן נִיט גָּאָר אָזֶן פּוֹנְגְּלוּדִיק, מִיר עַמְּנַ
שְׁלַעַכְתַּ, — האָט אָזֶן אַבְּגָנְעָנוּמָעַט שטעשאָרָם, בָּאָ
אוּפְרָדוּ אָזֶן אָשְׁטְרָעָנָעַן דִּוּפְצִיְּפָלִין, אָשְׁטְרָעָנָעַן קָאָמָפַּ
אַרְכְּבָעַט...
אָזֶן אַלְיִין אַבְּגָנְעָנוּמָעַן זַיְבָּ מִיטַּן דִּי אַוְגָנָעַן אַיְזֶן יָאָט.

דען געקומענער האט זיך אבער ניט אונטהרעגענעבן.
איט שרעגן ניט אלע מיטעם, ער זויל זיין אין
די העלריישע רײַען פון די באָהנטצעם.

א גואלדייקע אופמערכואטקייט האבן אַפְּגָעָבָן די
כ"ב לענין אונ סטאלין דאס באָפרַּיִינְּג די אַרְבָּעָתָן.
דיקע פון אוקראינְּע פון די העדעםאָקָעָם, פֿעַטְלִירְיָה,
שׁעַן, דענְיקִינְיִישָׁע באנדרס אונ זיעַרְעָז פֿאָרְבִּינְהָעָטָע,
וואָסָט זוינְג געקָומָען פון יונְשָׁר וְשָׁטָט נְרַעְעָץ.
שְׁטִישָׁאָרָם, אַ הוֹיכְיִצְּפְּלִינְרִיטָּעָד בְּאַלְשָׁעוּוֹיק,
האָט געקָאנְט באָגְּבִּיסְטְּרָעָן יְעַדְן אַיְינְעָטָמִיטָן זוילְג
זּוּמָּקְאָטָפְּ פָּאָר די אַיְדִּיְיָעָן פון לענין אונ סטאלין.

*

הַבְּ דַוְּטוּעַ אֲדָמִי אֵין גַּעֲמָנְגָעָן בְּאַרְוּם
אָפָּגָן נְאַנְצָן גְּדוּלָּבָן שְׁעַטְבָּעָם פָּוָן אַזְּקָרָאַנְיִישָׁן בְּרָאָטָן.
אַיְלָנְדִּיקְ קְלָאַטְנְדִּיקְ זַוְּבָּ אֶן דָּעַר מְאַכְּטָ
גִּיט דְּעַמְּלָתְ אַרְוּסְ צִימָאָן פֿעַטְלִזְוָרָעָן אֵין בְּעַלְגָּ
צְעַרְקָאָן זוּגָן מְאַנְיָעָטָטָן, אֵין זְוַעְבָּן ער מְאַכְּטָ
נָאָב די לאָזְוָנְגָעָן פָּוָן דָּעַר אַרְבָּעָטָר בְּוּיְעָרִישָׁעָד בְּאָלָּ
שְׁנְיוּסְטִיְישָׁר בְּאַזְוּנְגָן. אֵית די טִיעָן קְוָמָעָן זיך
צְנוּיָה זַוְּ פֿעַטְלִזְוָרָעָן בא 50-50 טְוִוְוָטָ פְּוּיָעָ
רִים-אַופְּשָׁטְעַנְדָּלָעָה. זַוְּ הַעֲלָפָן אִיט אַרְבִּינְנִינִי אֵין
קִיעָוָן. זַוְּ גַּיְיָעָן שְׁבוֹזִיקָן, בָּאוֹזָקְבָּעָנָן, מִיטָּ פָּאַנְגָעָן
„בָּאָרָ דָּעַר מְאַכְּטָ פָּוָן די סָאָוּעָטָן“. אָונָ זְוַעְגָּן קִיעָוָן
אֵין שְׁוִינְ גַּעֲוָעָן בא פֿעַטְלִירְעָן אֵין די דְּעַנְטָה האָט

וינגע אטאטאנגע באָבָאַטְשָׁאָן אָגָּן קָאָוּעָנָּקָּא אַבְּיָנָּעָן.
אַזְדְּגַּנְטַּדְעַמְּ דַּעַם פּוֹיעָרִים-צְוֹאַמְּעַנְפָּאָר אֵ שְׂמִיכְ-עֲקוּעַ.
קְוִיצְיַּעַד. אַיְנָה פָּאַלְטָאָנוּחָאָטָה מַעַן אַפְּגַּעַשְׁמִיכָּן דִּידָּאָ.
וַיְקַע אַפְּשַׁטְמַעְנְדַלְעַר. אַיְנָה בָּאַרְקָאָנוּ הָאָטָה מַעַן אַיְנָה
פָּאַרְלוֹוֶיפּ בָּונָה צְוַויִּי וְזָאָבָן פִּיר פָּאָל צְעַנְרָאַבְּוֹרֶת דִּי
פְּרָאַפְּאַרְיוֹנְעַן. אַיְבָּעָר אַוקְרָאָנוּחָאָטָה אֵין אֵדוּבָּא אֵדוּבָּא
„פָּאָר דִּי בָּאַלְשְׁנָוּוֹיְקָעַס!“ „פָּאָר אֵ רִיבְטִיקָּן אַוְפָּ-
שְׁטָאָנָּה“ אַיְנָה בָּאוּנָגָן וַיְנַעַן נַעֲקָמָנָה צְעַדְלִיקָּנָה
אַנְהַונְדָּעָטָה. פָּאַרְטִּיְיִישָׁע אַרְנוֹאַזְוָאַצְיָעָם. בָּונָה
אַונְטָעָר דָּעַר עַרְבָּה וַיְנַעַן אַוְגַּעַשְׁתָּאָנָה. בָּאַהֲלָתָעָנָה
אַטְרִיאָדָה, וּזְאָסָם וַיְנַעַן אַרְנוֹאַזְוָאַטָּה מִיְּפָנָן
וַיְוָלָן בָּונָה עַרְשָׁתָן צְוַאַמְּעַנְפָּאָר בְּפָתָן דָּעַר קָאַבְּוָנָס-
טוֹשִׁיעָר פָּאַרְטִּי בָּאַלְשְׁנָוֹיְקָעַס בָּונָה אַזְרָאַעָגָן, וּמוֹעָר
1918-טָן יָאָר. שְׁטִישָׁאָרָס הָאָט אַוְעַקְנָעַפְּרָהָר דַּעַם בָּאָ-
חוֹנָעָר פָּאָלָק אָעָכְיָה. עַטְלָיוֹרָעָס עַקְלָרִיקָּעָז פְּרָאַזָּה-
קָאַצְיָעָהָט נַעֲרָהָפָט לִיְקָ�דְּרוֹת וּוּרְעָן.

שְׁטִשְׁאָרָס הָאָט זַיְבָּאָן יַיְעַנְעָה מַעַן עַפְּעָס וּוּ פָאָר-
עַנְדָּעָטָה, עַרְבָּה אַיְנָה גַּזְוָאָרָן לַעֲבָדִיקָּנָה, פְּרִילְעָבָר,
עַרְ אַיְנָה גַּזְוָעָתָה אַוְמָעָתָה. עַרְבָּה אַפְּגַּעַשְׁקָטָה דִּי
דִּיטָּשָׁן, צְוַעַנְנוּמָעָתָה פָּוֹתָן וְזָהָסָנָה נַעֲזָוָעָר, דַּזְדָּבָנָעָקָנָה,
דָּאַלְוָרָט דִּי שְׁטִוָּלָה, כָּא דִי רִוְּיָתָאַרְטִּיָּה, נַעֲזָבָאָטָה אַיְנָה
נַעַנְגָּה דַּעַם אַבָּאָן, דַּעֲרָפָהָן קוֹלָנוֹזָאַרְפָּעָר-שְׁלִיטָהָן.
אַיְנָה אַטָּה דָּעַר חַיְבָּרָדָה צְגָרִיָּהָן-צְבָתָה וַיְנַעַן זַיְ-
שְׁטִשְׁאָרָסָה נַעֲקָמָנָה פּוֹיעָרִים.

— „נַעֲמָדָהָן, דִּיאַדְקָא מִיקָּהָן!“ — דָּאָס, וּזְאָס

די פויירט האבן איט, דעם 28-יאריךן, אַנְגָּרוֹפֵן
„דִּיאָדְקָעּ“, אַיְזָן גְּעוּזָן אֶבְּאוּזִין פֿוֹן גְּרוּסְטָר פֿאָלְקָן-
אַכְּטוֹנוֹגּ. שְׂטַשְׁקָרָם הָאָט גְּעֻנְמְפֿערְטָט די אלטָע אַיְזָל
אָונְ מִילְדָּה. דָּעָר-עַלְטְּסְטְּעָר הָאָט אַנְגָּעוּזָן מִיטָּ דָּעָר
הָאָט אֶפְּ דִּי פְּאַרְזָאַמְּלָטָע אָונְ גְּעוּגָטָ:

— אָט, מִיר וַיְנַעֲנֵן אַקְּנוֹאַלְעָרְנִין-פֿאָלְקָן, גְּעוּזָן,
נַעַן קְּנוֹאַלְעָרְנָאָרְדָּן, קְּרוֹאָסְרָן אָונְ אַנְדְּרָעָן.
שְׂטַשְׁקָרָם פְּרָעָט בָּאָ זַיְוּ:

— וְוּגְזִישָׁן וַיְנַעֲנֵן אַכְּיְעָרָעּ פְּעַזְדָּה?
— די אלטָע: פְּעַרְדָּה האָט מִיר נִיטָּ, וַיְיַלְלָ מִיר
וַיְנַעֲנֵן אַדְעָטָן לְיִטְמָ.

— שְׁטַשְׁקָרָם: אָנָּי, אָונְ זַוְּלָגָן מִיר גְּעוּמָן
פְּעַרְדָּה אַיְגָן די שְׁלָאַגְּטָן.

אָונְ אַיְגָן דַּעַטְמָאָרָישָׁ אֶפְּ קְּיוּזָן הָאָט עַד וּוּרְקָלְעָבָד
גְּעוּמָעָן פְּעַרְדָּה, אַלְיַוְן אֶפְּ די סְקָלָאָרָן אַפְּנְעָקְלִיבָן אָונְ
אַוְגְּנוּזָבָט בְּקִינְסָט אָונְ שְׁנוּזָרְדָּן. די רְיִיט-אַרְמִיְיעָד
הָאָט בְּאַקְּוּמָעָן פְּעַרְדָּה, אָונְ שְׂטַשְׁקָרָם הָאָט בְּאַפְּוּלָן
מַעַן זָאָל זַיְוּ שְׁטַעְמְפְּלָעָן. די אלטָע האָט צְוָרְדָּן באָ
מְעַרְקָטָ:

— אַנְטָעָר בְּאַלְפָאָטָם, טַע זַעַט עַם גְּלַעְבָּד.

די אַרְמִי הָאָט נִיבָּאַנְגְּנוּרִיבָּן, די פְּרָעָטָם אָונְ
מְעַטְּלִיזְעָם הָאָט נִיטָּ אַפְּנְעָלָאָזָן: „שְׁלָאָן בְּעַטְלָיוֹ-
רָעָן“! הָאָט זַיְוּ גְּעַטְדָּאָגָן אַיְבָעָר די רְיִיעָן פֿוֹת בָּאָ-
הָוּגָר אָונְ דַּעַטְ שְׁבִּינְעַסְדִּיקָן טְאַדְאַשְׁטְשָׁאַנְעָר-פֿאָלְקָן.
אוֹן דְּעַמְלָטָן, קְעָדְיָה אַפְּשְׁטִיעָלָג שְׂטַשְׁקָרָסָן, הָאָט די
פְּעַטְלִיוֹרְיִישָׁעָ אַגְּעַנְטָן אַדוֹיְסְגְּנְעָלָקָזָט אַ קְלָאָגָן, אוֹן אָ

צָרְיוֹשָׁעַ, רַוִּישָׁעַ גַּעֲנָרָאַל שְׂטַשָּׁקָרָם גַּיִיט פָּאָרַ-
 קְנַעַכְתָּן אַוְקְרָאַינְעַ. שְׂטַשָּׁקָרָט הָאָט אַוְסְגַּעַשְׁטָעַלְטַ דַּי
 טְוִיזְגְּטָעַר נַעֲפָאַנְגְּנַעַנְעַ פְּעַטְלִיוֹרָאַהְדָּעַמַּ, אַדוֹסַ זַי זַי
 אַ פְּאַשְׁעַטָּעַד אַגְּ זַיְזַי שְׁינַעַל אַגְּ זַיְזַי מִיטָּן רְוִוָּתָן
 שְׁטַעַרְנָדָלַ, אַגְּ, שְׁמוֹכְלָעַמְדָיקַ, נַעֲרָעַדָּטַ זַי זַי אַפְּ אַ
 פְּוּיְעַרְיְשָׁעַר אַוְקְרָאַינְעַר שְׁפָרָאַבַּ: «אַ, זַי זַי
 שְׂטַשָּׁקָרָם». עַד הָאָט זַי דְּעַצְיִיקַ וּוּזְנַגְןַג דַּעַר פָּאָרַ-
 טַיַּ, וּוּגַנְג דַּעַר רְוִוָּתָר אַרְבָּאַיַּ, דְּעַרְמָקָנַט זַי אַלְגַּ,
 וּוּאַסְמַע עַט הָאָבָנַ גַּעַטְקָנַט דַּי דְּיַטְשִׁישַׁע גַּעַנְגָרָאַלַּ, פְּרַיַּ-
 צִים. מַעַנְמַשְׁנַן וּוּנְגַג צְוַעַטְוָאַטָּן גַּעַנְגַּטָּרַ. שְׂטַשָּׁקָרָם
 הָאָט גַּעַרְעַנְטַ צַי זַיְזַי זַי דְּרִוִוִּתַ דַּיְנַעַן דַּעַר זַיְזַי
 פָּוֹן פָּאָלַקַּ, אַגְּ זַיְזַי דַּי גַּעַפְאַנְגְּנַעַנְעַ, שְׂדַעְקָלַעַט אַפְּגַנְעַ-
 בְּרַאַכְטָעַ אַפְּ פְּעַטְלִיוֹרָעַן, וּזְלַבְּכָעַר הָאָט זַי אַפְּגַנְעַ-
 נַעַרְטַ, הָאָבָנַ גַּעַשְׁרַיְוַןַן, אַגְּ זַי זַעַלְגַּטְקָנַט אַלְגַּ, דַעַלְמַטַּ
 הָאָט שְׂטַשָּׁקָרָם גַּעַזְגַּטַּ זַי זַי:
 — גַּיִיט צְוָרִיק אַגְּ פְּעַטְלִיוֹרִיעַס אַרְבָּאַיַּ, זַקְגַּט אַלְגַּ,
 וּוּאַס אַיר הָאָט גַּעַזְעַנְגַּבְאַ אַונְהַןַּ, באַ דַּי אַרְבְּעַטְטָעַר אַגְּ
 פְּוּיְעַרְיִיטַ, באַ דַּי בְּאַלְשְׁעַוְוִיקָנַט פָּוֹן אַוְקְרָאַינְעַ אַגְּ
 פְּרַטְמַיט זַיְבַּ דַּי אַפְּגַנְגַּנְאַרְטָעַ אַהֲרַ זַי אַונְרַןַן,
 אַגְּ דַּי, וּוּאַס זַיְזַי גַּעַזְעַנְגַּנְעַנְעַלְמַטְרַ אַגְּ שְׂוֹאַבְעַרַ,
 הָאָט שְׂטַשָּׁקָרָם אַפְּגַנְגַּלְאַטַּ אַהֲרַןַן, אַפְּגַנְגַּבְנְדִיק זַי
 זַי דַּי רַעַוְקָאַטְעַןַן.

*

דַּא נִיט לְאַגְּ הָאָט מַעַן אַגְּ אַיְינָעַם פָּוֹן דַּי הַיַּם,
 טְאַרוֹשָׁעַ מַזְוִיְינַגְעַ פָּוֹן דַעַר פְּאַזְוּעַטְיְשִׁיר אַוְקְרָאַינְעַ
 גַּעַפְוָנְגַג אַגְּ אַוְסְעַרְגַּעַוְוִינְלַעַב אַינְטְעַרְעַבְאַגְּטָן דַּאַקְ-
 אַקְ

בענט, זואם זוניג אוטער אויז געווונג שטשאָרים. דאָם
אויז אן ענטפער פֿעטליוֹרֶעֶן, וועלכער האָט געיצעט די
בָּאַהוֹנְצָעַם, טאָראָאַשְׁטַשְׁאַנְצָעַם אוֹן אַנדְרָעַ רְוִיטָאָר,
מיישע טילן "פֿאַגְּנַד עֲרֵגְיַינְזַוְיכְּ אַהֲיָמָ".
סִיר בְּרַעְנְגֶשׂ דָּאָ דָעַט דָּאָזְיקָן אַינְטְּרַעְסָאנְטָן דָּאָ.

קּוֹמָעַט:

אַנְעַטְפָּעַר דָעַט פָּאנְגָּה עַטְמָאָן פֿעַטְלִיוֹרָעַ.

סִיר טָאָרָאַשְׁטַשְׁאַנְצָעַם, בָּאַהוֹנְצָעַם אוֹן אַנדְרָעַ
קָאָזָקָן — אַוקְרָאַנְגָּרֶר רְוִיטָאָרְטִיְיעָר — הָאָבָּן בָּאָקוּ.
טען דִּין שְׁעַנְדְּלָעַבְן אַופְּרוֹפּ.

אוֹזִי וּזְיַי אַמְּקָאָל הָאָבָּן דַי אַפְּאַרְקָוּשָׂעַר קָאָזָקָן גַּעַזְזָעַ
עַטְפָּעַרְטַּ דָעַט טְעַרְקִישָׁן סְוַלְתָּאָן, פּוֹנְקָט אַזְוִי עַנְתָּן.
פָּעָרָנוּ סִיר דִּירָ: גַּעַזְעַגְגָּן באָ אַונְדוֹ הַעַטְמָאָן סְקָאָרָאָ-
פָּאָרְסָקִי, אוֹזִי עַר גַּעַזְעַסְעַן אָפּ דְּנִיטְשִׁישָׁן שְׁפִוּזָן, אוֹזִי
עַר אַומְּנָעַקְוּמָעַן דַעַר פָּאָרְשָׁאָלְטָעַנְעָר.

אוֹזִי גַּעַקְבָּעַגְגָּן אַנְגְּזָעַר פָּאנְגָּה — הַעַטְמָאָן פֿעַטְלִיוֹרָעַ.
הָאָטָעַר פָּאָרְקִוְּפַּטְטַּ דַי גַּלְצִיאָנִישָׁע אַרְעַמְעַ פּוּעָרִים
דוֹ פּוֹוְילִישָׁע בָּאָנְעָסָס, הָאָטָעַר גַּעַזְעַסְעַן מִיטָּן דַי פָּאָ-

נָעַם אוֹזִי פְּרִיצִים אַשְׁקָלָעַם.

הָאָטָעַר פָּאָרְקִוְּפַּט אַיקְרָאַיְינָן דַי פְּרָאַנְצָוִוִּין, רְוָן.
מעַנְעָר אוֹזִי נְרוּבָּן, הָאָטָעַר גַּעַזְעַלְאָהָן אַבְּונָד מִיטָּן זְיַי
קָעְגָּן אַונְדוֹ — דַי אַרְבָּעַטְנְדִיקָּע אַרְעַמְקִיטָּפָּן אַוקְ-
רָאִינָע. הָאָטָעַר פָּאָרְקִוְּפַּט דַי מַאְמָע אַוקְרָאַיְינָן אוֹזִי.
דְּזָעָרָע, הָאָטָעַר פָּאָרְקִוְּפַּט דָּאָס אַרְעַמְעַ פָּאָל.

זאג, פארעטער, פאר וויפל גראשנэм האסטו אוק.

ראינגע פארקוייפט?

זאג, פארעטער! נאָר זוַיַּם, ניט הערשן וועלן די

פריזים אָפּ אונדזער ערֶד.

טיר, די זונ אַירע, אָרְעַטְעַ האָרְעַטְעַאַשְׁנִיקָּם, וועלן
די קעַט ליאָגָן אָונֵן זי פֿאָרְטִּידִיקָּן, אוֹ עַט זָאָךְ בְּלִיעָן
אָפּ אַיר פֿרְצָעָרְעַטְעַ ערֶד זוַיַּץ, אָפּ דָּעַרְעַטְעַ נְעַשְׂנִיכָּן
דוֹלְבָּ דִּי אָרְעַטְעַ פֿוַיְעָרִים פֿאָרְעַטְעַ, אָונֵן נְאָטְעַטְעַ דִּי

רוַיְכָר, בְּלוֹטוֹווּינְגָר, בָּאָלְעַנְפָּטִים אָונֵן פֿרְזִיצִים.

יאָה! מִיר זְוַיְנָעַ בְּרוֹידָעַר די רְוִיְישָׁע אָרְבָּעַטְעַר אָונֵן

פֿוַיְעָרִים, פֿוַנְקָטְעַ זַיְן מִיר זְוַיְנָעַ בְּרוֹידָעַר פָּונְטָן די אַלְעַטְעַ,

וּזְאָסְטָמָעַן פֿאָרְעַטְעַמְּגָן פָּאָזְעַטְעַן די אָדְבָּעַטְעַנְדִּיקָּן.

דְּוַיְנָעַ בְּרוֹידָעַר, דִּי נְדַעְתְּרַכְּבַּטְעַקָּרְעַר פֿאָרְעַטְעַר, זַיְן.

נְעַג די פֿוַיְלִישָׁע פֿרְזִיצִים, אָקוֹרָאַנְיִישָׁע בָּאָלְעַנְפָּטִים,

צָאַדְיִישָׁע גַּעֲנַעַרְאַלְעַן, פֿרְאַנְצְּוּזְיִישָׁע בְּרוֹשְׁוּיִים.

אלְיִוּן בְּיִסְטָו אָ פֿאָלְעַטְעַר, זַיְן די פֿוַיְלִישָׁע שְׁלַאַבְטָעַ,

אוֹטְזִיסְטָטָה האָסְטָוָה פֿאָרְשְׁפָּרִוִּיטָה קְלָאנְגָּנָן: "מִיר זְוַיְנָעַ זַיְן
אַלְעַמְעַן אַוְסָהָרָגָנָן".

— זָאָגָן נִיט הַקְּפָּה, אִידְעַר בִּזְמַט אַיְבָּרְגָּעַשְׁפָּרְוָנָגָעָן

אָ קָלְלוֹוְשָׁע אַיְן בְּאָרְדָּר דִּיר גְּרִיִּיט. דִּי זְוַיְסָט נִיט דָּעַרְעַטְעַר

טרָאָגָן דְּוַיְנָעַ הוֹיוֹגָן בֵּין זְמַעַרְעַ...

מִיר האָבָּן דִּיר אַנְיִוְּצָנְגָן די מְאָרְדָּע אַנְגָּרְיִיבָּן,

דְּוַיְנָעַ בְּיִנְצְּעַלְעַבָּ אַ�וִי אָ טְשִׁינְעַלְעַבָּ נְעַטָּן הַיְנְטָעַר קָלָ,

דָּאָסְטָעַה בְּעַרְדִּיטְשָׁעָן אָונֵן פֿרְאַסְפָּקְוָרָאָן. דְּוַיְנָעַ

שָׁאַחֲבִינְדָּעַטְעַ האָבָּן שְׁוִינְגָּ פֿאָרְלָאָזָן אָדָעָט.

די בְּאָפְרִיטָע אַוְנְגָּאָרָן צִימָט אַונְזָ אָוִים אַיר בְּרִיְּ.

דערלעכע האנט, די הענט פון די פוייריט פון פוילן,
גאלציג, ציינז זיך צו דיניג האלדן, פארעטער!
אוועק פון אונדן, פארשאַלטענער, ווער דערשטיקט,
הונט.

אין נאָבען פונג די פוייריט, קאֹזאָקן אָוקראַינְצָעַם,
די קאָטָאנְדִּידָן פון די רוייטֶץ קאֹזאָקָן, די אַטָּאמָאנְעָן:
שטיַּשָּׂאָרָם, באָושְׁעָנָקָס, קוֹווַאטָעָק, פֿרִימָטָקָנוֹ אָ אנְדָן.
שטיַּשָּׂאָרָס עַנְטְּפָעָר אֵין פֿאָרְשְׁפְּרִיאִיט גַּעוֹאָרָן אֵין
צְעַנְדְּלִיקָעָר טְוִיזְנְטָעָר עַקְוּזְמְפְּלִיאָרָן צְוִישָׁן די פָעָט.
ליוֹרִישָׁע טְוִילָן.

אָפְּשְׁטְּיעָלָן דָעַט אָגְנָרִיב פָּונָג די בָּאַחֲנוֹנְצָעַם הָאָבָן נִיטָן
גַּעֲקָנְטָם אָפְּילָעָן די בעַסְטָעָן קָאָדְרָאָזָעָן טְוִילָן פָּעַטְלָיָן.
ריַּעַם—די „קוֹרְעָנָן סְפְּנְדָרְטִי“—די פָּאָלָקָן פָּונָג טְוִיטָם.
טִימָט אָוּבָּנְגָּעָרְעָכָנְטָעָן אָרוֹמָנָאָגָּ-בָּאָדָשָׁן הָאָט שְׂטִישָׂאָרָס
גַּעֲנוֹטָעָן אָ פָוָנְקָט נָצְבָּא אָ פָוָנְקָט.

אין ברָקָזָוָאָרִי, פֿאָרָג שְׂטוּרָעָטָעָן קִיְּעוֹן אֵין גַּעֲוָעָן
אָ דָוְרְבָּקָעָן פָּונָג די בָּאַחֲנוֹנְצָעַם. עַם זִינְעָנָן גַּעֲגָנְנָעָן
קָלָאָגָנָן, או פָעַטְלִיוֹרָעָן הָאָט צָאָגְנָרִיָּט 167 הָאָרְטָמָטָן
אוֹ פָוָנְעָטָמָט חַוִּיבָן רַעֲכָתָן דְּנַעֲפָרְבָּרִינָג וּוּעָט עַרָּךְ
שְׂלָאָגָן שְׂטִישָׂאָרָבָן. שְׂטִישָׂאָרָט חַאָטָט אָנְגָּעָהָוִיבָן זִינָן
מְאָרָשָׁ. פָעַטְלִיוֹרָעָן הָאָט נִיט אַיְסָנְשָׁהָאָלָטָן, עַר הָאָט
גַּעֲוָוָסָט, או סְזָוָעָט שְׂוֹעָרָט זִינָן זִיכָר אַרוֹסְגָּלִיטָשָׁן פָּונָג
דָעָר אָרוֹמָרִינְגָלָוָג אָגָן אֵין אַנְטָלָאָפָג. דָעָט 5-טָן
פְּעֻנוֹהָאָל אֵין שְׂטִישָׂאָרָס אָרוֹבִּינִי אֵין קִיְּעוֹן.

שְׂטִישָׂאָרָס אֵין גַּעֲוָאָרָן קָאָטְמָעָנְדָאָנָט פָּונָג שְׂטִאָט. אָט
אֵין אַיְינָעָרָס פָּונָג זִינָן בָּגְגָלָג:

"אלע ראיאנע קאמענדאנטן גען-
טען אפנ דיסקאנט אלע בורוזוואזע
הייזער, באזונגעראט פאלאצן, ווועז-
ונגנעהן א. א. וו. דיסקאנטירן זי' אינ-
סטרהטענישער הייזיבט, וויאו אוניב-
קעדז' צו באזעצע אינ זי' די ארבבע-
טער, זאָם פוילג נאָכ כיון איצט
אין קעלערן אונ באטעס".

אין קיעו איז נענומען געווארן בא דרי טויזנט
קוילנווארפערם, העקר הונדרט טויזנט שנאריאדן,
בא הונדרט הארטאטן, 20 טויזנט ביקסן, 17 מי-
ליין קוילג, 300 אומאטאמאַבלג, בא א מיליאן אלטען
שינעלג, 40 טויזנט נטנאַסטיאַרקען, בא 50 טויזנט
פאר שטיוול א. א. וו. שטישאָרים האָט אליען באקוקט
די סקלאָדן, באַריבענענידיק די מענעלעבקעיט פון פא-
נאַנדערוּוֹיְקָלְעֵן די קויבען פון דער רויטער ארטאי.

*

די פינור פון ב' שטישאָרים הייבט ערשות אַן אוַיס-
בילדן זיך פאר אונדוֹן, וויא פינור פון א לעגענדארן
שלאַכטמאָנג אונ קאמאנדר, פאר זיין קורצן לעכבר
זאָם לויינט זיך אַרײַן אַין קאמינוישן עלטער, האָז
ニִקָּאַלְעִי שטישאָרים אַרְוִיסְגְּוִוּוֹן קָאַלְאַסְאַלְעַ פִּינְקִיטָן
אונ האָט באַוּוֹן אַסְטְּרַעְמָן פון א גַּלְעַנְצְּדִיקָן אַרְגָּאָן
זִוְּאַטְּעָר אַן קָאַטְּאַנְדָּרְוָן פָּנָן-אַרְטְּיוֹזָאַנְיָישָׁן אַטְּרוֹיאָדָן

אָגֶן דַּעֲרֵנָךְ קָאָפָּמָאנְדִּיר פָּונֶג דַּעֲרֵר עַרְשְׁטַאדֵר אָקוֹרָאיִינִי.
שַׂעַר דִּיוּוֹיזְיוּעַ.

שְׁטוּלֶט אַנְיכָּב וּפָאָר אַבְרִיטַט פַּעַלְדֵּ. אָגֶן אָפָּאָר
גְּרוֹפְּקָעִים רְוִוְתָּאָרְמִיְּעָר. דַּי בְּיַקְּכָּנְ שְׁטִיְּעָנְ אִינְ קָאָרְ
לְעָס. דַּי פַּעַרְדֵּר כְּרָאָטְשָׁקָעְ גַּעַשְׁטָאָקָגְן הָאָבָעָרְ, דַּעֲרֵר
הָאָרְמָאָנְיסָטְ הָאָטְ זַיְבְּ צַעַשְׁפִּילְטָ. דָּאָס וּבַיְנָגְן מִינְוּטָן
פָּונֶג אָפָּרְוּ אָגֶן שְׁטִשָּׁאָרָם גַּיְטָ אָסְמָ פָּונֶג אַוְיָן גְּרוֹפְּקָעִ
זַי דַּעֲרֵר צְוֹוִיטָרָ, עַר פָּאָרְוּוּלְטָ זַיְבְּ עַר הָעַרְצִיְּלָטָ
מִיטָּ אַ גַּעַזְנָטָן גַּעַלְבָעָטָר, זַוְיָּאוּזְיָי דַּי פָּעַטְלִוְרָאָזְוּ
צַעַם שִׁיכָּנְ שְׁלָעָבָטְ, וּבַיְלָ וּיְהָאָבָנְ נִימָט גַּנְצִילְעָוּזָטָ
אִינְ שְׁטִשָּׁאָרָסְטָ הָאָבָנְ זַיְיָ נִימָט גַּעַטְרָאָגָן. שְׁטִשָּׁאָרָם
נִעְמָט אַרְקָעְ דָּאָס הִיטָּל אָגֶן בָּאוֹזְוּזָט צְוּוִי לְעַכְבָּר פָּונֶג
קִילָּגָן אִינְ צְוּוִי עַרְטָאָרָ.

אַיְן 1918-טָנְ יָאָר וּבַיְנָגְן דַּי טִיְּלָגְן פָּונֶג בָּאָהָנוּנָעָר
בָּאָלָק צְוֹנְעָנְקָומָעָן הָאָרָט זַי טְשִׁעְנְגָאָגָן. דַּי וּבַיְסָעָ
הָאָבָנְ פָּונֶג דַּעַמְּ נִימָט גַּעַזְוּסָטָ. אִינְ דַּעַמְּ טָאָגָן אִיְזָ אִינְ
חוּוִי פָּונֶג נִעְנְעָרָאָלְגָוְבָּעָרָנָאָטָטָר אַבְּיַנְגָעָאָרָדָנָט גַּעַזְוּרָן
פָּאָר דַּי "אִיְידְעַלְעַ אַפְּצִיעָרָן, בָּאָר דַּי נִעְנְעָרָאָלְגָן אַטְיָ-
טַעַק מִיטָּ וּוּינָן, מְוּזָיק אַגְּטָ טַעַנָּצָ". דַּי חַוְּלִיאָנָקָעָהָאָט
גַּעַדְיוּעָרָט בְּכִי טָאָגָן. דַּי אַפְּיַצְעָרָן הָאָבָנְ דָּאָרָט גַּעַ.
שַׁוּאָרָן, אָוּ אִינְעָטָם סָאָמָע קִירָאָסָטָן טָעָרָמָינְ וּוּלְגָן זַיְיָ
הָעַרְשְׁטִיקָגָן דַּי בָּאַלְשְׁוּזְוּקָעָם. אִינְ דַּעַר וּלְכָבָר צַיְטָ
הָאָטָזָבָעָאָרָסָטָן כָּאָהָנוּנָעָר פָּאָלָק אַיְנְדָעְרְשְׁפִּיצְ טַעַט

אַיר הָעֲלָדִישֶׁן קָאַמְּאַנְּדִיר בֵּי שְׂטְשָׂאָרֶם אָוּמְדָעֶר.
וּוְאָרֶט פָּאָר דֵּי זְוִיכְסָע אַדְיִינְגְּנְעִירִיבָן אַינְטְּשִׁעְרְנִינְגָּאוֹן.
אַינְתְּחַווּן פָּוֹן גַּעַנְגְּרָאַל-גַּוְבְּעַרְגְּאַטְּעָר הָאָט זַיְבָּאָפָּה.
גַּעַנְגְּרָאַל אַ פָּאנְיק, פָּאַרְשָׁלָאַפְּנִינְגָּע, הַאַלְבָּאַוִּיסְגְּעַטְּאַנְגְּנָע
סָאַלְהָאַטְּגָן פָּוֹן דָּעַר וּוְיְסָלָר אַרְמָטִי הָאָבָן זַיְבָּגְּרוּזָה
גַּעַבְּגָן אַ וּוְיְדָעְדָּשְׁטָמָאָנָה. אַונְתְּאָפָּע אַיְנָעָטָם פָּוֹן דֵּי שְׂטָאָפָּה.
טִישְׁשָׁע פְּלִיעְצָה, וְזֶה אַ רְאַטְּעָיָן וּוְקָעְדָּם זְוִינְגָּע נְעֻזְעָנָה
נְרִיאָתָם צָוָם שְׁלָאַבְּטָמ, בָּאוּנוּזָה זַיְבָּאַטְּשָׁאָרֶם מִיטָּמ
פְּחַפְּגָן רְוִוְתְּאַרְמְטִיעָר. סָלְעַרְגָּעָתָם זַיְבָּאַטְּשָׁאָרֶם —
— לְאַטְּאַלְיָאנְג — אַיבְּגָן דֵּי זְוִיכְסָע סְוַואַלְאַטְּשָׁעָם —

פְּיִיעָר!

דֵּי דְּוִוְתְּאַרְמְטִיעָר עַפְּגָנְגָע אַ פְּיִיעָר פָּוֹן בְּיִקְּפָּן.
שְׂטְשָׂאָרֶם שִׁיטָּם פְּוֹנָעָטָם הַאַנְטָקְיִילְנוֹאַרְפָּשָׁה דֵּי זַיְבָּה —
קָעְרָס זְוִינְגָּע נַיְבָּאָזָה פָּאנְיק זַיְבָּאַלְקָעָן, טְשִׁעְרְנִינְגָּאוֹן
אַיְיָ נְעֻנוּמָעָה.
אַיְבָּעָר וּשְׂיִיטָאַטְּמָדָעָר שָׁאָבָּה צְנוּיָּהן צְנוּיָּה שְׁיִינְגָּה
אַלְיוּעָם בְּיִמְעָרָה הָאָטָם גַּעַנְגָּטָם אַ לְאַסְטָמָאַטְּמָאַבָּה
מִיטָּמ בָּאוּנוֹאַפְּנָטָעָמ דְּוִוְתְּאַרְמְטִיעָר. אַנְטְּחַגְּגָן הָאָטָם זַיְבָּה
טְרַאְגָּנָה אַג אַוּטוֹמָאַבָּיל. דֵּי שְׁאַרְבָּעָן אַוְיָגָן פְּוֹנָעָטָם
נְאַטְּשָׁדוּוּ שְׂטְשָׂאָרֶם הָאָבָן בָּאוּמְרָקָטָם אַבָּגָן רְאַדְוְיָאַטְּשָׁר
פָּוֹן אַוּטוֹמָאַבָּיל אַ בְּלוּ-גְּנִיל פְּעַנְדָּל — פְּעַטְּלִיוֹרָאָנוֹ
צָעָם!

לְוִוְתָדֵי בָּאוּנוּגְּנָגָע פָּוֹן דֵּי פְּעַטְּלִיוֹרָאָזְעִים הָאָט
מַעַן גַּעַקְאַנְטָפְּרִישְׁטִיְּג, אַז זַיְיָ הָאָבָן שְׂוִוִּיג אַוְיָבָן
מַעַרְקָט אַוְנְדוּזָעָר מַאְשִׁין. שְׂטְשָׂאָרֶם אַינְדְּוִיק גַּעַוּסָן,

אָונְ בְּלוֹוּ לְוִוְיט הַעֲרָ בְּאוֹעֶנְנוֹגְ פָּוָן דֵּי מְוַקְוֵלָן אָפָּן
נְעוֹיכְטָהָאָטְ מְעָן גְּעָקָאנְטָהָאָרְשָׁטְיִינְ, אָזְ דַּעְרָ נְאָטְשָׁהָ
דַּיוֹוּ בְּאַטְרָאָכְטָהָ דְּעָטָ פְּלָאָגָ פָּוָן דַּעְרָ בְּאָנְגָעָנְנִישָׁ.
דַּעְרָ לְאָסְטָ-אָוּוֹטָאָמָּכְבִּילָהָאָטָהָאָרְקָלְעָנְעָרְטָהָ דְּעָטָ
אָנְגָןָ, בְּיִידָעָמָשָׁנְעָםָהָאָבָּגָןָ זִיבָ בְּאָגָעָנְגָןָ.

— וְוַעַרְ זִוְיטָ אִירָ? — הָאָטָהָ נְעָפְרָעָגְטָ אָפְעַטְלִיָּוּ.
רְאָוּעָצָמִיטָ אָרְעָוּאָלְוַעַרְ אָונְ דַּעְרָהָאָנְטָהָ.
לְאָנְגָןָ קְלָעָרָנָ טָאָרָמָעָןָנִיטָהָ. אָפָ שְׂטַשְׁאָרָםָהָ הִיטְלָ
הָאָטָהָ נְעָפְנִיקָלָטָהָ אָפְנְפְּעָקִיקָעָרָהָרָוִוְתְּעָרָשְׁטָעָרָנָ.
“קָאָטְמוֹנִימְטָנָהָ! — הָאָטָהָ זִיבָ צְעִירָדְיִעָןָ דַּעְרָפְעַטְלִיָּוּ,
רְאָוּעָצָמִיטָ, אָונְ זִיבָ אָוִסְגָּוּיְדָלָתָהָ.

אָונְדוֹעָרָמָשְׁתָהָאָטָהָזִיבָפְלָוְצְלָוְגָןָאָרְיָסָגְעַטְאָגָןָ
פְּאָרוּיָםָ. דָּאָגָןָהָאָטָהָזִיבָשְׂטַשְׁאָרָםָאָוְפְּנְעַשְׁטָעָלָטָהָאָגָןָ
אָזְוַעַרְפָּגְעַטְאָגָןָהָאָהָאָטָהָבְּאָמְבָעָהָאָגָןָדַּעְרָמָשְׁתָהָזִיבָ
דֵּיָזְוַעַסְגָּוּאָרְדְּיוּעָרָ.

אָונְדוֹעָרָלְאָסְטָ-אָוּוֹטָאָמָּכְבִּילָהָאָטָהָזִיבָצְעִיאָנְטָמִיטָ
אָקָלְאָסְמָאָלְעָרָגְכִּינְטָהָ. אָפָאָרָסְעַקְוַנְדָעָטָ — אָונְ
דַּעְרָקְנָאָלָפָוָןָדְעָטָאָופְּרִיָּהָאָטָהָזִיבָדְעָרְתְּרָאָגָןָצִיָּהָ
אָונְדוֹעָרָעָאָוִיעָרָהָ. שְׂטַשְׁאָרָםָהָאָטָהָאָרְפְּנְעַנְוּמָעָןָדָאָמָ
חוּטָלָ, אָונְבְּאַטְרָאָבְּטָנְדִּיקָדְעָטָרְוַתְּנָשְׁטָעָנָןָזִיבָצִעָ.
לְאָכְטָאָפָןָ-קָאָלָ.

שְׂטַשְׁאָרָםָהָאָטָהָקְיִינְמָאָלָנִיטָדְעָרְמָאָנְטָדֵיָדָאָזְיִקְעָ
גְעַשְׁעָנְנִישָׁ. אָינְזִיןָרְיִיכָןָפְּילְפָאָרְבִּיךָגָאָמְפָ-לְעָבָןָ
אִיןָדָאָסָגְעַוְעָןָאָקְלִיְנָעָרָעְפִּוְזָאָהָ.

אין די שלאכטנ פאר דער מאכט פון די ראנטן
האט ער געפירות צונדרליךער טויזנטער שלאכטמענדער.
— איב געדעניך א היינס שלאכט אינ בערדיטשען,
— דערציזילט דער באָנווער גאנצער אַזּוֹסְקָו — נאמטאָל.
ニק פון שטאָב. — די פֿעַטְלִיּוֹרָאַזּוֹצְעָם האָבָן פֿאָרָנוּ.
מענְגַּן די שטַּקְטַּט. אָונְדְּזַעְרָע האָבָן אַפְּגַּעֲרִינִיקָט די
פֿאַזְּוִיצְיַע. אַ שִּׁסְעָרִי, אַ פֿאַרְלִוּרְנֶקְטַּט, מִיר זַיְנְעַן צַיְּן
געַפְלוֹוִינְגַּן צַיְּן בעַדְיִתְשְׁעַן, — אַ סְּפַעְצִיעַלְעָר לְאַקְאַ
טַּקְטִיוֹן אַונְג אַיְינְזַוְאָן. שְׁטַּחְאָרָם אַיְזָאַרוּסְגַּעַן
שְׁפַרְוּנְגַּעַן אַפְּ דַּעַר לְאַפְּטַפְּאָרְמָע. די סְּטַּאַנְצִיעַ אַיְזָ
ליַּידִיק. נִיטְאַ נִיטְאַ דַּעַר קָאַמְעַנְדָּאָנְט, נִיטְאַ נִיטְאַ אַיְזְוּנְבָּאַ
געַר. אַונְטַעַר אַ לְאַמְטַעַרְן זִיכְטַּאַגְּרָפְּעַ אַגְּרָפְּעַ
בעַוּרְעַ אַונְגְּשַׁוְלְטַט גַּעַשְׁמָאָק אַינְגְּקָרְטַן. דַּעַר קָאַמְּ.
רוּוֹ אַיְזָאַרוּסְגַּעַן צַוְּגַּעַן אַנְגַּעַן.

— עַפְשֵׂיר וַיְצַט אַיר מִיב אוֹיכַ אַרְיִינְעַטְעַן
איַן קָאַן?...
בָּאַ די בעַוּרְעַ וַיְנַעַן אַרוּסְגַּעַן דַּי קָאַרְטַן פָּוֹן
די העַנְטַט, אַ מַּאֲטַרְאָסַטְהָאָט זַיְבָּאַפְּנָהָוִיבָּן, ער קוּקְטַט
מִיט בְּלָאַנְדוּשְׁעַנְדְּרִיקָע אַיְוָן.
אונְ פְּלוֹצִים, אוֹ זַשְּ׀אָרָם טַוְתַּא גַּעַשְׁרִיּוֹן. — אוֹם,
וַזְּרַפְּנִי דַּאֲרַט שְׁטִיקְטַט מַעַן די רַעֲוָאַלְיוֹצִיעַ, אַונְג אַיר
דאַ...
ער האָט אַרוּסְגַּעַבְאָפְּטַט בָּאָט אַדְיוֹתָאָנְטַט דַּעַט
הַאָנְטַט-קוּלְנָטוֹאַרְפָּעָר:
— נָאָכ טִוְר!...

אלע האבן זיך א רימ געטאנ גאנק אים מיט פון
ירלערע גיעשריין. דאס און גיעוועג אן אויסערנוועויג
לעב אומפֿאָרְנַעְסְּלִיב בְּיֵילֶד. מיט א קוילנווארפֿער אין
די הענט און שטשארם געלאָפּן אַיבְּכָר די נאָסְטָן אַנטָּ
קענְגָן די אַנְגְּרִיכְעִידְקָע פֿעְטְּלִיוֹרָאַזְצָעִים. גאנק אַיט —

מיט דו שפֿוּזְנַרְיִיט — האָבָן זיך געטראָגָן מענטשָׁג
און גיעשריין — „הָרָאָ!“ צו זיך זונען צוועשְׁטָא
וַיְהִי פְּאַרְזְּוֹנְדְּרִיכְמָן. אָוֹן ווֹ נָאָר דָּה אַפְּטְּרָעְטְּנְדִּיקְעַ רְיִיְּ
געַגְעַת האָבָן דְּיְרוּזְמָן וַיְיַעַר קָאַבְּדוּן זְוּעָן זיך בָּאַלְ
אַרְבְּנִיעָר אָוֹן אַ לְּגָנְמָה-אַטְּהָדָן די רְוִיְּטָאַרְמִיעָר
הָבָן זיך זיך דָּה לְּיִבְּנָן אַ נְזָרָה געטאנ אָפּן סְוִינָעַ.

ינדע דיעקבנְד 1918-טן יאָר האָט דָּאָר כָּחָנוּנָר
פָּאַלְקָ אַנְטְּזָר שְׂמִינְיָה קָאַטְּאָנְעָץ אַפְּגָעְשְׁטוּסָן דָּי
פֿעְטְּלִיוֹרָאַזְצָעִים. אָוֹן אָוֹן שְׁלָאָבָט זיך גִּירְזָקָט פָּאַ
רוּס אַ טְּשְׁעַרְנִינְגָּוּן. זְגָעָרָן שְׁטָעַטְלָן סְעַדְנִיעָוָן
איַן פֿאַרְנִיְּקְוּמָצָן אַ הִיְּמָעָשׁ שְׁלָאָבָט.

10. קְלָאַמְּצָאָטִיר בְּגַן שְׁטָעַטְלָן האָט מִין זיך דָּעָר
וּוְסָטָן אָוֹ סְעַדְנִיעָוָן אָוֹ פֿאַרְנִיְּמָעָן פָּוֹן אָוּמְבָּא
דְּיְוִינְדִּיקָעָר צָאָל הַיְּדָאַמְּקָאָהָמָן. שְׂמִינְיָה קָאַטְּ בָּאָ
פְּוִילְגָּ דָּעַמְּ נְאַטְּשָׁאַלְיָהָקָה פְּוֹנְגָּעָם רְיִיטָעָר-אוּסְמָבָּר
פֿאַרְנִיְּמָעָן דָּאָס שְׁטָעַטְלָן.

אָוֹג דָּעָר פְּוֹלָעָר זְבָעְרָקִיעָט, אָוֹ דָּעָר בָּאָפְּעָל אָוֹ
אוּסְמָבָּר גַּעֲוָאָרָן, האָט דָּעָר פָּאַלְקָ פֿאַרְגָּעְזָעָט
דָּעַט מִין דְּיְרִיזְעָן דָּעַטְיָ אַוּסְמָבָּר-אַטְּמִיאָהָר, יִם האָט
זיך אַרְוִיְּסָנְגָּוָן, אָוֹ פָּוֹן טְשְׁעַרְנִינְגָּוּן אָוֹמְהָעָר.

ווארטעט אונטערגעקומען א פינטעלבער אָטראַיד צי' הילע די היידאַטאקעט אונ-יער דאַיקער אָטראַיד האַט עס אַרוּסְגַּעַשְׁטוֹוִיסְן דעם אַושְׁפֶּז-אָטראַיד פון שטעהל.

דאַהָּאַט שטישאָרָם מיט 88 קאנָאַרְיֶוּבְּסְטָן: זיך אַנְאָרָהּ געטְאָן אָפּ די היידאַטאקעט. דער סְוִינְצַּיְּזָהּ גְּעַנְּנוּמִינְג אַנטְלוֹוָג אַונְ אַמְּבָעָרְגְּלָאָזְטָ פָּאָר די באַיְּזָהּ גְּנְזִיעָם אַהֲרָתָאָט, וְעַקְּסָקָזְוָיְלָנְזָאָהָרָעָר, דעם נְאָנְגָּזָן אַבְּאָזָן אַונְ אַסְּאָבָּעָרָד.

אַזְּוִינְצַּע עַפְּנִיאָהָן, וְאָסּ בְּאַוְוִינְג די הַעַזְּדוּשְׁקָבִיטָן, נִיטְ פָּאָרְלָאַרְנְקָצְטָן, נִיטְ שְׂדֻעְקָעְנוֹדוֹרְקָעְטָן פָּאָן נִיקָּלְעֵי טְשְׁטִישָׁאָרָטָן יְזִינְעַן זָאָרָאָן חַוְּמָעָרְטָעָר. עַס אַיְּזָהּ גְּוַעַנְג אַ פְּאָלָן, אַזְּוִינְג שְׁטִישָׁאָרָם הָאַט דָּוְרְכְּנִיעְפִּירְט אַיְּזָהּ אַ שְׁטוּבָן אַ בָּאָרָאָתָוָן מִוְּטָזְזִינְעָ קָאָמְטָאָרְטָן, הָאַט מִוְּטָמְאָל פָּוָן סָאָסְגַּיְזְוָוְעָדָל, וְאָסּ הָאַט זַיְבָּן גְּעַפְּנוּנְעַן נִיטְ וְעַטְמָט פָּוָן שְׁטִיבָּל, אַגְּנִיעְזְּהָיְגָן חַוְּשְׁטָטְשָׁעָן-אָ קְוִילָּן וְזָאָרְפָּעָר. שְׁטִישָׁאָרָם הָאַט זַיְבָּן די קָאָמָּאָן טְעֵר דַּעַמְּ קָאָגָל קְיָלָן, הָאַט שְׂרָאָפְּנִיאָגְּבָּן די קָאָמָּאָן דִּירָן רְוִינְקָע פָּאָרָאָרְדָּעָנְגָּנְגָּעָן, אַיְּזָהּ וְעַלְפָּעָן אַרְטָט מַעַן זָאָל גְּרוּפְּוּדָן די קוּבְּיָסָן. אַונְ אַלְיָין זַיְבָּן דַּינְר עַרְשְׁטָמָּר נְעוּוֹאָרְבָּג אַיְּזָהּ אַטְאָהָז מִוְּטָזְזִינְעָ בָּאָהָזְגָּעָם. דַּעַמְּ סְוִינְצַּיְּזָהּ הָאַט מַעַן צַּעְקָלָאָפְּטָן.

יעַדְעַר רְוִיטָאָרְמִיעָר הָאַט נַעֲקוּטָט פָּאָרוּס דָּאָרָט, וְזָהָעַס הָאַט זַיְבָּן גְּעַפְּנוּנְעַן-הַעַר בָּאַלְיְוָתָאָר קָאָמָּאָן מָאָנְדִּיר פָּוָן פָּאָלָק — שְׁטִישָׁאָרָם. יַעַדְעַר שְׁלָאָכְטָ-מָאָן הָאַט גַּעַשְׁטָרְעָבָט אָהָונָן, וְזָהָג עַס הָאַט נַעֲשְׁטָרְעָבָט

שטשאָרָם. אָנוֹ שטשאָרָם הַאֲט שטעהִיך געשטראָבעט
בלוּזְן פָּאָרוּס.

די שלאָבָטָן הַאֲבָנָן זֶיב אלְזָן מַעַר אָנוֹ מַעַר פָּאָנָן.
הַעֲדָגָעָפָלָאָקָעָרט. יַאֲרַשְׁיַידָעָעָן אַפְּאָמָאָנָעָן וַיְיַעַנָּעָן
אוּזָעָק אֵין די זַעַלְדָעָת, אַרְגָּנוּאַזְרָנוּדָיק בַּאֲלַעַנְפָּוִישָׁעָן
אַטְרָיוְאָהָן. פָּונָגָאַלְיַצְיָעָהָן זֶיב גַּעַרְוקָט צָוָה חַילָעָה
פַּעַטְלַיוְוְרָעָן קַאֲדָרוֹאַזְעָן קַאֲרָפָסָן שטשאָרָם אֵין באָ.
שְׂטִימָט גַּעַזְוָאָרָן אלְסְנָאַטְיַאָרָנָיק פָּונָגָהָרָעָרָעָר עַדְשָׁטָעָר
אַזְרָאַגְּנוּיְשָׁעָר סְפָּאַזְעַטְיַיְשָׁעָר דְּיוּזְוּיְעָן.

סְ'אָנוֹ אַגְּנוּקָמָעָן דַּעַר אַזְרָאַגְּנוּיְשָׁעָר בְּרִילְינָן.
שְׂטִימָטָרָם אֵין אוּזָעָק מִיטָּן וַיְיַעַנָּעָן אֶפְּוַיְינִיצְעָן. זֶ
איְן גַּעַנְמָעָן גַּעַזְוָאָרָן פָּונָגָהָרָעָרָעָר דָּאָס פָּאַרְנָעָמָעָן
וַיְיַעַנָּעָן אֵין פָּאַרְנָעָקָמָעָן אֵינוֹ בְּלַיְצְשָׁנָעָל, אֵין דַּעַר
טַאֲרָאַטְיַאָמָעָר פָּאַלְקָן מִיטָּן וַיְיַעַנָּעָן קַאֲמָטָאָנָדָיד בְּאַזְשָׁעָנָה
וַעֲלַבָּעָהָן נִיטָּן גַּעַזְוָהָטָהָן פָּונָגָהָרָעָרָעָר, אֵין אוּזָעָק אֵין
אַגְּנוּרִיפְ אֶפְּוַיְינִיצְעָן.

שְׂטִימָטָרָם מִיטָּן קְוּוַיְאָמָעָן הַאֲבָנָן זֶיב אַיְבָעַזְעַקְוָקָט
אֵין קְוּוַיְאָמָעָן הַאֲט אַזְעַקְיַיְשָׁקָט אַנְטָקָעָן בְּאַזְשָׁעָן
קָאנָג אַדְלַעַנְגָאַצְיָעָן מִיטָּן בְּרוּיטָן אָנוֹ זַאלְזָן וַיְיַעַר פּוֹל
הַאֲטָמָעָן גַּעַלְאָכָטָהָן דָּעַם וַיְיַעַט. בְּאַזְשָׁעָנָהָקָחָט
גַּעַזְגָּטָהָן קְוּוַיְאָמָעָן, אֵין עַד גַּעַטְתָּט נִיטָּן בְּלַיְצָנָהָקִיְעָבָאָלָה
בְּוּוֹן, אָנוֹ הַאֲטָמָעָן פָּאַרְנָמָעָן וְשְׁמַעְרִינָקָג, פָּאַרְבָּאַפְּנָדָיק
200 הַאֲרָטָאָטָן, 160 קְיַילְנוֹזָאָרָפָעָר אָנוֹ 5 טְוִיזָעָט
בִּיקָּפָן.

די אַנְטָעַרְגָּעַקְמָעָן פַּעַטְלַיוְוְרִוְישָׁעָר רַעַעַרְוָן הַאֲבָנָן
זֶיב דַּעַרְוָנָיל אַזְעַרְעָה גַּעַטְאָן פָּונָגָהָרָעָרָעָר וְשִׁיטָּקָמְרָעָר

דיבטונג גלייב אפּ קיעוֹן. אַרְוֹם קִיעָוָן הַקְּבָּן זַיְבָּן וַיְבָּן וַיְבָּן
אַרְוֹן, אַרְוֹמָגְעָשְׁלָקָבָן דֵי בָּאנְדָעָם פָּונָסְקָאַלְקָוָן.
טַקִּי, וַיְעַלְיָאָנִי אָוֹן פָּנְגָעָל. דֵי שְׁלָאָבָטָן וַיְנַעַן שְׁוִין גַּעַן.
גַּאֲנַעַן אַיְן דֵי פָּאַרְשְׁטָעָטָם פָּונָ קִיעָוָן. שְׁטַשְׁקָרָם הַקְּבָּן
בְּלִיזְשָׁנָעָל אַרְיְבָעְגְּנוֹזְקָרְפָּגָן דֵי דִּיוֹוִיּוֹגָן. סְחָקָט זַיְבָּן
אַנְגָּעוּהוּבוּנָן אַגְּנַעַנְאָלָגָרָן שְׁלָאָבָטָם פָּאָרָ קִיעָוָן, וּוּלְגָן
כַּעַד הַקְּבָּט זַיְבָּן זַיְבָּן דֵעַט גַּאֲנַעַן מַאֲרָט אָוֹן אַטְיָלָן
אָפְּרָעָל. דָא זַיְנַעַן דֵי שְׁטַשְׁקָרְטָאָזָצָעָם אַזְוָעָק אַיְטָן
אַטְאָקָעָן אַיְבָּעָר דֵעַט בְּרַעְנַנְדָּרוּקָן בְּרוֹקָן פָּונָ טַבָּעָט
טַעַרְעָוָן. מִיטָּן דֵי הַעַנְתָּהָבָן זַיְבָּן זַיְבָּן אַגְּנַעַנְזָוָן
דַּעַעַן בְּיַקְּפָּאָרְדָּשָׂנוּרָן.

אוֹנְטָנָעָר בְּעַרְדִּוְתְּשִׁעְנָן, אוֹן צְוַאַטְמָעָן מִיטָּן טָאָן,
הַאֲטְשָׁאָנָעָר פָּאָלָק אָוֹן מִיטָּן דֵעַט מַאֲטְרָאָפְּשִׁין פָּאָגָן
צָעַר-צָוָג "גְּרָאָזָנִי", גַּעֲנַעַנְגָּעָן אַיְן שְׁלָאָבָטָם דֵי יִנְדִּישָׁע
אַרְבָּעְטַנְדָּרוּקָעָן יִזְגָּנָט. זַיְאָוָן גַּעֲנַעַנְגָּעָן דַּרְיִיסָּט אַיְן
שְׁלָאָבָטָם.

איִינְגָּ טָאָגָן פָּונָ "בְּעַרְדִּוְתְּשִׁעְנָעָר גַּעֲנַעַנְטָמָעָן", זַיְבָּן
שְׁטַשְׁקָרָם הַקְּבָּט אַגְּנַעַנְהָרָפָגָן דֵי שְׁלָאָבָטָן, הַקְּבָּט גַּעֲמָאָבָט
פָּונָ אַטְדָּעָר יְוָגָנָט דְּעַרְפָּאָרָעָנָעָן רְוִוְתָאָרְטִיְּעָרָן. דָאָרָט
אוֹן פָּאַרְגָּנְעָקְמָעָן דֵי בָּאוֹזְקָטָעָן אַטְאָקָעָן, זַיְנַעַן שְׁוּוֹגָנָן,
דוֹקָן זַיְנַעַן זַיְבָּן צְוַאַטְמָעָן אַגְּנַעַנְגָּעָן מִיטָּן דֵי שְׁפִוָּן, אַיְן
גַּלְיִיכָּעָשָׁר עַרְעַנְגָּעָס, דֵי זַיְבָּעָטָם פָּאָלָקָן פָּונָ גַּאֲלִיצִיָּעָן
אוֹן שְׁטַשְׁקָרָם בְּאַטְאָלְיָאָנָן — זַיְבָּן זַיְבָּן זַיְבָּן צָוָג
נוֹיְפָנְגָּעָן אַגְּנַעַן פָּאַנְאָנְדְּעַרְגָּעָן אַגְּנַעַן צָוָג מַאְלָן אַיְן
טֻעַסְלָעָם.

דֵי בְּעַטְלִיוֹרִישָׁעָ אַרְמָטִי אַיְן אַפְּנַעַשְׁלִינְדְּרָעָט גַּעַן

זוארן. שטשאָרֶם דַּיווֹיְזִיעַ הָאָטַּה פָּאוֹנוּמָעַן אַ פֿרָאַנט
בְּפָנֵי 450 קִילָּאַכְּמִישָׁעַר אָונֵג נְיוּיְרָקְט, וְוי אַ בְּצָוֹנְדָּעָרָעַר
אַרְמִיְּשָׁעַר קָאָרְפּוּם.

שְׂטַשְׂאָרֶם הָאָטַּה נִיטַּגְּוּלָתַּ, בְּאַטְרָאַכְּטָעָרָהָיַּט פָּאַ
עֲנָדָעָרָנוּזָוְקָלְטַּ וְזַיְנֵן דַּיוֹיְזִיעַ בְּזַיְנֵן 9 פָּאַלְקָנַן עַד הָאָטַּה
בְּאַשְׁאָפַן אִין זְשִׁיטָאָסְטִיר אַ קְוּרְבָּאַנְטָנְ-שְׁוֹלַ, אַפְּנַעַקְלִיבְּנַ
300 בְּעַפְטָעַ אַרְמִיְּעַרְפַּטְן וְזַיְנֵן דַּיוֹיְזִיעַ. אִין דְּרַעַי טְעַגְּ
אִין דַּי זְשִׁיטָאָסְטִיר יַעֲפָרְבָּאַזְלָעַ שְׁוֹלַ פְּאַרְוּוֹאַנְדָּלָטַ
נְעַזְוָאָרַן אִין קוּרְבָּן פְּגַן רְיוּטָעַ קָאַפְּמָאַנְדִּירַן. שְׂטַשְׂאָרֶם
הָאָטַּה וְוי אַיְסְגָּוּשְׁטָעַלְטַּ אָונֵג נְזָאָנָטַּ,

— פָּאַר 6 בְּאַדְאַשִּׁיםַט, אָונֵג עַפְשָׁעָר שְׁנַעַלָּעַר, דָּאַרְפַּט
אַידַּ וְזַיְגָרַן קָאַפְּמָאַנְדִּירַן. אַיְבַּ וְזַיְגָלַן אַיְבַּן חַעַלְפָגַן פָּאַ.
רוּסַם, בְּאַזְוּיְרִיטַם, שְׂטַשְׂיָעַן פָּאַר וְזַיְגָדַעַר שְׁוּעָרַעַ שְׁלַאַבְטַן
דָּאַסַּ אִין נְזָוָעַן דַּי צְבִיטַ, מְזַיְנַעַן עַם הָאָטַּה וְזַיְגָדַעַן
הַזְּוּבָן דְּעַנְיקִינַם אַנְדָּרִיפַ, עַם זְבַנְגַּן נְגַבַּ נִיטַּגְּוּלָתַּ
קִיְּגַן אַלוֹאַרְמַטְבִּינְגָאַלְן, נְאַרְשְׂטַשְׂאָרֶם הָאָטַּה וְזַיְגָדַעַן
גַּעַנְדִּירִיטַם אָונֵג פְּאַנְאַנְדְּעַרְגְּנַעַוְיָקָלַט דַּי קָאַדְרָעַן.

עַד הָאָטַּה נְזָוָעַנְתַּ אִין זְשִׁיטָאָסְטִיר, אִין אַ קְלִינִיגַן
שְׂטַבְּלַן. צְוַיִּי אַלְטִיטְשָׁקַן חָאַבְנַן־אִים נְעַקְאַבְטַסְפַּן,
אָונֵג זַיְנֵן בְּאַלְפְּבָאַכְּטָעַ — נְרוּקָעַן קָאַשְׁיַן, עַד פְּלַעַגְטַם
קוּטְעַן זַיְנֵן דַּי קְוּרְבָּאַנְטָנְ אַינְגִּיטְמָנַטְן נְאַבְטַ אָונֵג צְוֻרָעַפְטַם
מְאַבְנַטַּ זַיְנֵן דַּי קָאַלְדְּרָעַטַם, גַּעַלְעַרְנַטַם דַּי דְּנִיעַזְוָאַלְנַגַּעַ, וְוי
מְעַנְגַּ דָּאַרְפַּטְן זְוּגְיִפְּלִיאַגְּנַטְן דַּי אַיְיְבָעַטְאַגְּנַעַן קָלְיִדְעַן,
דְּרַעְקָלְעַרְטַם פְּאַרְוָאַקְסַם מְעַנְגַּ דָּאַרְפַּטְן זַיְגַּ נִוְתַּ אַרְבְּבָעַהָרַן
דְּעַקְגַּ מִיטַּ דַּעַרְ קָאַלְדְּרָעַטְן אַבְנָרַן קָאַפַּטְן עַד פְּלַעַגְטַם קוּנַּ
מְעַנְגַּ אַפְּ דַּי פְּאַרְנִיעַמְּבָנְגַּנְגַּן נְאַגְּזַגְּ זְרוֹגַן. פְּאַרְ אִים זְבַנְגַּן

געועגען ०१) זונגע אַפְּנָעַקְּלִיבָּעַן יַאֲמָן. ער האט זי' אליגט אויסגעקלילידט איגט גוטע נימנגאטסטייאָר��עטס מיט אַפְּנָעַלְּיִינְטָעַ קָאַלְּגָנְעָרָם. אַגְּט אַגְּט טָבָּעַנְעַ הַיְתָלְעַן—פי. לאָטְקָעַטס. אַלְּצָאַגְּט גַּעַוְעַגְעַגְעַט לְוִית דֵי אַגְּנוּזִי. זונגעגען אַגְּט צַיְכָּעַנְגָּגָעַ פָּוֹן גַּאַטְשָׁדוֹן. דֵי קָלְיִידָּעָר זַעַג גַּעַוְעַג צַוְּנָעַקְּלִיבָּן אַגְּט, זַגְעַפְּאָסְטָס צַוְּגָעַדְרָגָן. ער פְּלָעַגְט זַגְּגָן:

— אַיְזָב אָזָא בָּאַטְּאַלְּיָאָג, אָזָא דִּיוֹוִיזַע, וּוּעַט זַבְּ — בָּאוּזְּבָּזְּ אַגְּט יַעֲדָעָר אַונְהָזָעָר בָּאַפְּרִיטָעָר שְׂמָקָט, וּוּעַט דָּאָס פָּאָר אַונְהָזָן זַעַג בְּעַסְעַר, אַיְידָעָר אַסְאָב זַעַג — טָעָר. שְׂטִישָׂאָרָם הָאָט גַּעַרְיִיט זַבְּ אַלְּיָינְג צַוְּגִיְּזָעָר. שְׂלָאַבְּטָגָן. ער פְּלָעַגְט זַבְּ אַוְיְשָׁרְבָּנְג בְּיַכְעָר, אַגְּ עַג — צִיקְלָאַפְּעָדְיוֹשָׁן וּוּרְטָעָר-בוֹב, מִילְּוִיטְּעִירִישָׁע אַגְּנוּזִיְּגָן. זַעַג אַגְּט קִיְּט אַגְּט דִּזְוּזִוְּיָע אַג אַוְקָרָאַגְעָן אַג נִתְּגָעָן זַבְּ אַגְּט אַגְּטָעַקְּנִישָׁטְּמָעָלָט דֵי פָּאַלְּיִיטִישָׁע אַרְבָּעָט, זַבְּ בָּא אִימָּט. אַגְּט דֵי טִילְגָּן פָּוֹן זַעַג דִּיוֹוִיזַע הָאָט מִתְּגָעָן זַבְּ גַּעַלְעַרְגָּט אַג דָּעָר אַיְינְגָּנְגָּר מְוֻטְּבָּר-שְׁפָרָאָב. מַעַג אַג גַּעַזְעַבְּגָן אַיְבָּגָן אַלְעַבְּגָן, אַיְבָּגָן גַּעַזְעַרְגָּפִישָׁע קָאָר-טִיעָט.

ニַקְאַלְיִי שְׂטִישָׂאָרָם הָאָט גַּעַהְאָט אַלְעַבְּגָן-בָּאוּזְרָטָע — דָּאָס אַגְּט זַעַג פְּרוֹנוֹ פְּרוֹמוֹץ רַאֲסָטָאַזְוֹעַן, וּוּלְבָעַ אַגְּט דָּוְרְבָּנְגָנְגָנְגָנְגָנְג מִיט אַיְטָאַגְעַז שָׁוֹל פָּוֹן פְּרָאַגְטָגָן. זַי אַיְטָאַגְעַז אַגְּט מִיט אַגְּט אלְעַקְעַטְפָּעָר גַּעַוְעַג אַג דֵי פָּאַחְדָּעָרְשָׁטָע לִינוּעָם, זַי אַגְּט פְּוֹנְקָט זַי נַקְאַלְיִי גַּעַג גַּעַג דָּרְיִיסְט אַגְּט נִטְטָוְרָע גַּעַהְאָט פָּאָרָג טָוִיט.

די באווערטע פֿרּוּמַע רָאַסְטָאַזּוּעַ דִּיעַרְצִילַת וּוּנְגַן
ニַקְאַלְצִינְגַּ אַט וּאַם:

— נַקְאַלְצִי הַאַט אַסְאָב צִיְּטַ אַפְּנֵנְגַּעַבְּנוּ פֿוּאַגְּן פֿוֹנַ
לְוָטִיר, וּוּ נְאָר עֶר הַאַט צְוָנוּבְּנַעֲקְלִיבְּנוּ דִּי עַרְשְׁבָּאַזְּ
פֿאַרְטִּיאַזְּנִישְׁעַ אַפְּרָאַדְּגַן, הַאַט עֶר וּבַ נַעֲסְטָאַרְעַטְּ פֿרְוִיְּגַן
עֶר פָּאָר אַלְצַ דְּרוּכְזָוְלָאָגַן זַיְ אַיְגַבְּקָדַ, אַיְגַבְּקָדַ פֿאַרְוִיְּגַן
מַאְכְּעַרְסְּקָע אַונְטִיְּקָעַ אַוְטְרָעַטְּ לְעַתְּגַע זַיְ עֶר הַאַט
גַעְבָּאַדְעַטְּ, אַו יַעֲדָעַד קַעְמְפִינְגַן זַאָל טַאָגְגַן דִּי פָּאָר.
טַע אַ שְׁטָעַרְגַן, זַאָל וּוּבְּגַן דִעַטְמָטוּטַן, נְאָר דָעַר
סַגְעַ פֿרְיִידְקְסְטְּנִיר טְרוּוּט אַיְוּ בָא נַקְאַלְצִינְגַן גַעְוָעַן
צַו שָׁאָפְג אַיְגְעַנְג קָאַדְרַעַן, אַיְגְעַנְג קָאַמְּאַנְדִירַעַן פֿוֹנַ
אַרְבָּעַטְמָעַר אַונְטִוּרְיַם.

מַאְכְּבָעַש אַיְגַבְּקָדַ פֿוּלְוָוָעַרְגְּרָוִיב הַאַט עֶר גַעְשָׁאָגַג דִי
גַלְעַנְגַנְדָע שַׁוְלַ פֿוֹנַ רְוִיְטַע קָאַמְּאַנְדִירַעַן מַעַ הַאַט נְאָר
גַעְרָאַרְבָּט זַעַג, וּוּיאָווּ עֶר הַאַט אַפְּנֵנְקְלִיבְּגַן דִעַט לְעַנְגַן
רָעַ-בָּאַשְׁטָאַנְדַן. וּוּיאָווּ עֶר הַאַט אַפְּנֵנְקְלִיבְּגַן דִי קוֹהַ
סַאְנְטָגַן. וּוּיאָווּ עֶר הַאַט גַעְלָעַט אַונְטִוּעַט דִי
שַׁוְלַ, וּוּיאָווּ עֶר פֿעַרְזְעַנְלָעַב הַאַט גַעְאַרְגַט וּוּנְגַן יְעַזְבַּת
הַעַר קְלִיְינְקִינְטַן פֿוֹנַ אַהֲבָעַט אַונְטִוּגְגַר פֿוֹנַ דִי קוֹרַ
סַאְנְטָגַן.

עַס אַיְגַבְּקָדַ נַעֲזַעַג אַסְטְמַנְגַן, וּוּגַן אַונְטִוּרְגַן
דוּרְקַ פֿוֹנַ פֿרְיִישַׁע קְיֻבְּעַטְמַן פֿוֹנַ סְוִינְגַן, הַאַט זַיְ דִי
וּוּזְיַע גַעְפְּגַעַנְג אַיְגַבְּקָדַ לְאַנְגַן. הַאַט מַיְנַן
שְׁטַשְׁקָרְסָג גַעְיִיצְעַט עֶר זַאָל נַזְאָרְגַן אַיְגַבְּקָדַ שְׁלָאַבְטַן דִי
קוֹרְסָאַנְבָגַן. אַוְפְּגָעַדְעַנְטַן פֿוֹנַ דִעַט פֿאַרְשָׁלָאָגַן, הַאַט עֶר
גַעְעַנְטְפָעַטְמַן: „הַאַט גַעְעַט נִימַט דְאַטְעַזְוַעַן, דִי לְאַנְגַן,

פארלירג קאנגען מיר וויער אסאכ, פֿאָרוּס שטיעען
אונדו פֿאָר דַּי סְאָמֶע עַרְנְטָעַ שְׁלַאֲכָטָן, אַיְבָּזָע
וואַהְפָּג אַיְנָשָׁלָאַכְּטָמָן טִינְגַּן קְוָרְטָאַנְטָן אַינְעָם פְּאָטָמָן
קְרִיטִישָׂן מְאַמְּנִינָּת אַגְּזָעַ זְוִילָעַ אַלְיָעַ מִיטָּעַרְעַ אַומְּקוֹ-
מעַגְמַעַג מִיטָּעַרְעַ זְוִילָעַ צְוָאַמְּעַנְג".

אטָטָע זְוִילָעַ שְׁטַיְצָאַרְטָמָן חָאָטָטָע זְוִילָעַ בְּאַזְוָיְגָעַן זְוִילָעַ דַּעַרְפָּרָאַ-
געַגְעַג קְאַדְרָיְג אַיְנָשָׁלָאַכְּטָמָן דַּי יְאָרָג פְּוָן שְׁוּזְיָרָג קְאַטָּמָן.
אַיְנָשָׁלָאַכְּטָמָן יוֹל אַיְזָעַזְעַדְעַר דְּאַרְטָמָן-פְּרָאַטָּמָן נְעַזְעַג דַּרְבָּ-
נְעַרְבָּפָּג דַּי דְּעַנְיקְוִינְגִּישָׁע אַרְטִישָׁען חָאָטָטָע אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג
אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג
זְוִיְיָעַג אַיְזָעַזְעַדְעַר אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג
בְּזָנָג מְזָרְעַג וְזָנָגָג גְּזָנָגָג דַּי פְּאָרְלִיאָגָן, אַגְּזָעַג דַּאֲרָגָ-
מְבָרָעַג — פְּעַטְלָוְוָעַג, נָגַב דְּאַרְעַטְדִּיקָּג — מְטָבָנָג
פְּגָג מְזָרָעַג — דַּי דְּעַנְיקְוִינְגִּים, בְּאַיְזָעַג אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג
גְּזָנָגָג קְיָנָג, אַפְּגְּזָנָג עַזְאָקְרָבָג זְוִילָעַ אַיְזָעַג זְוִילָעַ דַּעַרְ-
אַיְינְצִיקָּעַג אַיְינְצִיקָּעַג — דַּרְבָּג קְאַרְאָפְּטָגָעַג אַגְּזָעַג
וְשִׁיטְאָבָגָג חָאָטָטָע זְוִילָעַ עַזְאָקְרָבָג, שְׁטַיְצָאַרְטָמָן חָאָטָטָע אַגְּזָעַג
גְּעַפְּרַט מִיטָּעַרְעַג דַּעַרְעַג עַזְאָקְרָבָג, בְּזָנָג דַּי אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג
אַגְּזָעַג הִינְטִיעַלְאָג-פְּיָילָג, אַגְּזָעַג דַּי קְוָדָצָעַג מִינְטָמָן, בְּזָנָג
אַפְּרוֹן פְּלִינְגָטָג עַהָּג, אַגְּזָעַג בְּלִינְגָטָג, אַגְּזָעַג אַיְבָּנְעַטְמָטְעַטְמָטָג
קְיָנָגָג נָוָטָג קְלָאָגְנָהָג זְוִילָעַ אַפְּגְּזִיקָּעַג אַגְּזָעַג אַפְּגְּזִיקָּעַג
פְּאַרְשְׁטָאַרְקָטָעַג קְרָאַנְקָטָעַג, אַרְטָבָגָג מִיטָּעַג אַגְּזָעַג
טְרָאָטָט אַיְזָעַג פְּנִידָאָג פְּגָג זְשִׁיטְאָפְּרָעַג זְוִילָעַ אַגְּזָעַג
אַגְּזָעַג רַאְדִּיאָג-בְּטַאְנְצִיעָג חָאָטָט פְּוָן עַרְנוּצָעַג, גְּזָנָג
טְזִיר אַדְעָמָג, דְּאַרְטָמָן וְזָהָם חָאָטָט זְוִילָעַ אַגְּזָעַג זְוִילָעַ אַגְּזָעַג
טְלִיטָעַג-פְּיָילָג פְּגָג יְאָקִידָעַג אַגְּזָעַג פְּנִידָאָג, אַגְּזָעַג אַגְּזָעַג

שיטשאָרֶסֶן, ווּזְעַר אִין אָונְזָקְסָעֵר טֹמֶט. שיטשאָרֶסֶן
אִין גַּעַשְׁתָּאָנָגָן אִין קָאָרָאָסְטָאָגָן, קִימָאָט אַדְוָמָגָן.
דִּינְגָּלֶט, אָונְ מַעֲטָאָדִישׁ אָפְנַעַשְׁלָאָגָן אַ קְלָאָפֶן נַאֲכָב אַ
קְלָאָפֶן. אַהֲנָר וַיְיַעַג עֲרִישָׂת צְנוּחָפְנָעָקְמָעָג זַיְבָּעָקְרָאָפֶן,
סָאָנָטָג, וּוּלְבָעָה הָאָבָּן אַיְבָּרְנָעָנָטָמָעָג דַּי דָּקְטָעָם, אָונְ
אוּבָּסְאִין זַוְיִטְיָק גַּעַזְוָעָג — אַיְבָּב אַבְּטָאָלִיאָנָג. שיטשאָרֶסֶן
הָאָטָמ זַיְבָּעָקְמָעָג אִין צְעַנְטָאָה פָּטָן דָּקְרָעָט — אָונְ בְּצָעָג
דָּקְרָעָט, אָפֶן אִימָּטָה הָאָטָמ זַיְבָּעָקְמָעָג אַיְבָּב זַעַזְוָג דַּי טִילָּוּג
דָּקְרָעָט, אָפֶן אִימָּטָה הָאָטָמ זַיְבָּעָקְמָעָג אַיְבָּב מַזְרָעָוּג
פָּרָאָגָט. אָפֶן אִימָּטָה הָאָטָמ מִיטָּעָקָע נַעֲקוּקָט דַּי גַּוְיִינָג,
וּשְׁלָבָעָה הָאָבָּן פָּאָרְנָעָטְעָנָדָיק קָנוּג, מַזְוִיגָּעָה נַעֲהָאָטָמ זַיְבָּעָג
גַּיְינָג וּוּטָמְעָה. שיטשאָרֶסֶן דַּיוּוּיְיעָה הָאָטָמ גַּעַהְאָלָמָן דַּעַמָּעָג
גַּאֲנָגָן דָּקְרָעָט-מַזְרָעָוּג, פָּוֹנְקָט אָונְ, זַוְיִג דַּוְגָּנוּג
רִיבְתוֹנָג אָפֶן מַאֲסָהָגָן הָאָטָמ גַּעַהְאָלָמָן אַרְדוֹשָׁאָנִיקִיד.
וְעַם גַּוְיִינָג, תַּאֲקָס אִין בָּאַשְׁטָאָגָן פָּטָן דַּעַר לְעַטְישָׁעָד
דַּיוּוּיְיעָה אָונְ דְּרוּיָטָן קָאָזָקְנָטָוּט, אָונְ לִינְקָעָד — דַּעַר
רַעַטְיוּר-קָאָרְפָּוּטָמָעָג פָּטָן בְּדִוְיָאנָג אָונְ גַּוְאָרָאָשְׁלָאָגָן, נַאֲכָב
לִינְקָעָד — דַּוְגָּטָרָאָגָן פָּטָן גַּוְאָלָגָן אָונְ קָאָסְפִּיעָג,
וְעַסְאָמָה הָאָבָּן גַּעַהְאָלָמָן מִיטָּעָקָע קָרְדָּאָג — אַסְטָרָאָבָּג.
דָּאָס וַיְיַעַג גַּעַזְוָעָקְרָאָפְנָעָג זַיְבָּעָקְרָאָפְנָעָג פָּטָן דָּקְרָעָט
פָּרָאָגָט, מִיטָּעָקָע זַיְבָּעָקְרָאָפְנָעָג זַיְבָּעָקְרָאָפְנָעָג —
הָאָטָמ סְעִינָג נַעֲטָאָרָט אַיְינְלָאָגָן אָונְ אָפְטָרָעָטָן.
שיטשאָרֶסֶן אִין גַּעַזְוָעָקְרָאָפְנָעָג אַזְמָוְהָעָרָלָעָג אִין דַּי אָפְלָאָגָן.
דַּי בְּעַטְלוּיְוִישָׁע פָּאָלָגָן הָאָטָמ זַיְבָּעָקְרָאָפְנָעָג אַ זַּוְקָרָפֶן נַעֲטָאָג
אָפֶן קָאָרָאָסְטָאָג, קָעְדָּי צְעַקְוּעָטָשָׂג אָונְ צְעַרְבִּיסָּג אָונְ.
דוּרָעָ פָּרָאָגָט. זַוְיִג וַיְיַעַג צְוַעַנְגָּנָגָן וַיְיַעַר נַאֲעַנְטָג

אונ געפונגען זיך אָפַ אַ דִּיסְטָמָאנֵץ פֿוֹן 7—8 ווּאָרְסֶט. אַינְטְּדָעָנָה מִינְטָם, פֿלְעָגָת מִיטָּ אַ הַצְּנָת. אַינְטְּנָוָאָרְפָּעָר זיך בְּאוֹנוֹזָג שְׂמַשְׁאָרָם. דֵּי באַהֲנוֹנְצָעָם אַונְ טַאָרָאַשְׁטָשָׁאַנְצָעָם פֿלְעָגָן זיך אַוְפְּחִיבָּן אָן זַעַר-טַעַר אַונְ גִּינִּין אַינְ שְׁלָאַבָּט. סְאָנוּ גַּעַזְעָג אַ הַזְּקִיכָּר אַונְגָּטָה. מַעֲנְמִישָׁן זַיְנָעָג גַּעַזְעָג אַוְיְבָנְמַטָּאַטְעָרָט פֿוֹן אַ אָמְנוֹבָהָרְלָעָבָע שְׁלָאַבָּט אַונְ בָּאָרְלוּוּפָ פֿוֹן אַ יָּאָר. קָעְדִּי יְעַם זָאָל זַיְנָן זַרְגָּנָה צָוּ נִיְּנָן אַינְ קָאָנְבָּרָ-אָבָּאָ. קָעְנָן, פֿלְעָגָן מַעֲנְמִישָׁן אַדְּאָפְּזָוָרְפָּג דֵּי שְׁטִיוֹלָה צָוּ דֵּי. בְּסָם אַונְ מִוּת אַוְיְבָנְעָשָׁרְיָיָעָג: „זָאָל לְעַבָּן לְעַנְנִין!“ זָאָל לְעַבָּן דָּעַר דָּרוּמָעָר אַינְטְּנָהָנָצָאָצָאָנָה! זַיְכָּבָּזָאָרְפָּג פְּאָרוּסָם. אַונְטָרָעָג פְּנִיעָרָהָט זַיְכָּבָּזָאָרְפָּג אַונְמַאָל גַּעַלְיָיָעָט אַ פְּעַטְלִיוֹרִישְׁעָר אַרְקָעָטָהָרָה. שְׁבָטָאָרָם הָאָט אַיְטָמָ אַונְ גַּעַזְעָג נִיְּהָוּבָּן: — שְׁפִילָּטָם, פְּאָרוּסָם!

דָּעַר אַרְקָעָטָהָרָה הָאָט אַנְגָּזָהָבָע שְׁפִילָּג, „סְלָאָגָס“. שְׂמַשְׁאָרָם הָאָט זַיְכָּבָּזָאָרְפָּג זַיְנְוָמָעָג זַיְגָּנָעָג זַיְגָּנָעָמָעָג זָאָל... דָּעַר אַרְקָעָטָהָרָה הָאָט אַינְ זַאָמָן גַּעַנְמָעָן שְׁפִילָּג דִּעְמָ „אַינְטְּנָהָנָצָאָצָאָנָה“. אַונְ אַזְעָקָה נִזְבָּן צָוּ עַט קָאָמָאנְדָּוָר... *

אָט אַינְ דָּעַר לְעַצְטָר מָאָן פֿוֹן שְׂמַשְׁאָרָם לְעַבָּן. דָּאָם אַינְ גַּעַזְעָג דִּעְמָ 31-מַזְגָּט אַוְנוֹסָט 1919-מַזְגָּט יָאָר. מִזְגָּט זַיְנְעָגָרָן צָוּמָ דָּאָרָפָ בְּעַלְאַשְׁנָצָי. מִזְגָּט הָאָט אַנְגָּעָהָוּבָּן נִיְּנָן מִוּת דָּעַר לְיַנְעָז פֿוֹנָעָם פְּרָאָנָט, רַעַט סְוִינְעָם קוֹלָנוֹוָרְפָּעָר הָאָט אַנְגָּעָהָוּבָּן הַאֲמְטִיק. צָוּ

פְּנֵי. דער קוילנווארפער האט אונדו געטוונגען זיך
לייגן, וויל דו קוילן האבן בוכשטעבלעב צעראָבן די
ערד לעבן אונדו.

או טיר האבן זיך געליגט האט שטשאָרים אויסגע-
דריט דעם קאָפּ צו טיר אונ גענָגָט:

— וואנייע, זע נאָר זיך דער קוילנווארפער שיטט
אווי טראעלעב. נאַבדעט האט שטשאָרים גענומינֶן דעם
בִּינְאָךְ, נאָר סְהָאָט ניט געדזערט קיט אָויגְנְבָּלִיק אָנוֹ
רעיד בִּינְאָךְ אָין אָרוּבָּנְגָּלְפָּאלְגּ פָּונְגּ זְוִינְגּ חָעָטָט.
שטשאָרים קאָפּ אָין אָסְבָּזְגָּעָלְגָּן צו דער ערְדָּה. אַיְבּ
חָאָבּ אֲ גַּעֲשָׂרְיִי גַּעֲשָׂרְאָמָּן:

— נְקָאָלְטָן!
ער האט זיך אָבָּנָר ניט אָפְּגָּעָרְפָּן. אַיְבּ מַזְאָר קָרְבָּן
אָפּ זְוִינְגּ נַאֲגָן — בְּלֹטָט. אַיְבּ 15 מִינְטָה אָרוּם אָין
שטשאָרים, ניט קְוִיטְעָנְדִּיקּ זיך זיך, גַּעֲשָׂרְאָדָּבָּן בְּאָרְבָּן
אָפּ דַּי הָעָטָט.

או דַּי שְׁלָאָבְּטְמָנְעָנָה האבן זיך דערוונְטָט, אוֹ
שטשאָרים אָין גַּעֲשָׂרְאָדָּבָּן, האבן זיך אַיְבּ אָמְבָּרוּן
פָּונְגּ נְקָאָלְטָן פָּאָרְגּ טְוִוְתָמְטָן זְוִינְגּ קְאָפְּטָאָנְדִּיךּ זיך
אָרוּם גַּעֲשָׂרְאָגָּן פְּאָרוּסָאָגָּן בְּלֹטָט. עַיטּ גַּעֲשָׂקָט אָפּן
שְׁרָעְלָלָעָבָן פְּרִיעָרּ, זְוִינְגּ דַּי רְוִיטָאָרְמִיעָרּ דַּעַט
טָאָגּ גַּעֲנָנְגָּנִיכּ אָין אָטָאָקָעּ טִיט אָזָא שְׁזִוְוָן, וּאָסְ
אוֹ אָוְוִיסְטָט ניט דַּי גַּעֲשִׁיבְטָעּ. זְוּ זְוִינְגּ גַּעֲלָאָפּ 25
וּוִיקָּרָסְטּ 25 מָאָל אָפְּגָּוָאָרְפָּנְדִּיךּ פְּעַמְלָיוּרָעָם דִּיזְוּוּעָ.
סְהָאָט זְוּ גַּעֲשָׂרְאָגָּן אָוְמְפָאָרְשְׁטִיעַנְדְּלָעָבָּעָם אָין וּוִידְקָה-
לָעָבּ אָוְמְבָאָשְׁרִיבְלָעָבּ. קָאָרָאָסְטָעּ אָין נִיאָ אָפְּגָּנִיכּ

האָבָן גַּעֲזָאָרְגָּן. אִינְגָּכָּנְגָּה האָבָן זַיְבָּאָקְיָיר אֹוְגָּ פַּעֲדָקָּא
דוּרְבְּנְעֶשְׁלְאָגָּן, זַיְבָּאָקְיָיר בְּאָגְּנְגְּנְטָן דַּוְגְּרְשְׁטָן אָוְקָרָאָגָּן
נִישְׁעָסָאָוְעַטְיִישָׁעָ דִּיוּוּיְיָע.

שְׂטַשְׂאָרָם קָעָרְפְּעָרָה האָבָן גַּעֲזָאָרְגָּן דַּי קָוְדְּסָאָגְּמָנָן אֹוְגָּ
אוּוְקָנְעַפְּיִירָט אִים. דַּי פָּאָנִים פָּוְגָּה דַּעְרָה דַּעְוָוָאָלְיָוָצְּיָעָ
פָּלְעָנָן דַּעְמָלָט אַרוּבָּסְנוּאָרְפָּגָן פָּוְגָּה דַּי קַיְיָאָרִים פָּאָרָה
בְּאָוְיִירִים אֹוְגָּהָיִת דַּי קָעְרְפְּעָרָם פָּוְגָּה דַּי נַעֲפָלְנָנָעָ
רוּוּטָעָ קָעְמָפְּעָרָה. דַּי רַעְפְּוּבְּלִיק הָאָקָט אַוְיָנְקְלִיבָּן אֹוְגָּ
אָרָט, זַיְבָּאָקְיָיר בְּאָעָרְדִּיקָּן שְׂטַשְׂאָרְבָּגָן, זַיְבָּאָקְיָיר בְּאָרָה
נַעֲזָעָנָעָ שְׂטִיל אֹוְגָּהָיִת נִימָט נַעֲפָרְלָעָבָּה. דַּעְרָה מַוִּיטָעָ
שְׂטַשְׂאָרָם אֹוְגָּהָיִת דַּוְרְבְּנְעֶשְׁלְאָגָּן רַעֲגָנוֹיִם דַּעְמָט נַאֲגָּגָן דָּאָ
דַּעְמָט-בְּרָאָגָּט פָּוְגָּה דַּעְמָפְּעָרָה בְּוֹנָה דַּעְרָה וּוּאָלְגָּעָן. שְׂוּוֹנָגָּנִים
אֹוְגָּהָיִת נַעֲשְׁבָּאָגָּן דַּי וְאָבָּה. אָפָּהָלָעָ סְטָאָנְגִּזִּים פָּוְגָּה אָזָּקָ
הָאָגָּעָ אֹוְגָּהָיִת דַּוְסְלָאָגָּן אֹוְגָּהָיִת נַעֲשְׁבָּאָגָּן אַגְּרָוּשָׁתָּהָיִת פָּוְגָּה
אַוְנְטְּשָׁרְקְוּמְעַנְדְּרִיקָּעָ רַעְזְהָוָהָן. דַּי דִּיוּוּיִיעָסָה האָבָן גַּעֲזָאָרְגָּן
גַּעֲזָאָרְגָּן זַיְבָּאָקְיָיר לְדַעְרָה: הוּבִישָׁעָ, סְטָאָנְדָּאָפְּאָגְּלָעָה, דָּאָגָּעָה,
אָוְקָרָאָגְּנִישָׁעָ, לְעִטְיִישָׁעָ, עַסְטָאָנִישָׁעָ, מַאְטָרָאָסִישָׁעָ,
מַאְדִּיאָרִישָׁעָ. זַיְבָּאָקְיָיר הָאָקָט נַעֲבָרְעָנָט דַּעְרָה נַעֲבָט
פָּוְגָּה דַּאָּרְעַמְדִיקָּן סְטָאָלְוִינִישָׁעָ פְּרָאָגָּט. מִיר האָבָן זַיְבָּאָקְיָיר
נְרִוִּית צָוָם קָאָנְטָר-אָגְּנָרִיךָ. טַוִּזְנְטָמָעָר וּוּאָרְסָטָגָן אֹוְגָּ
דוּרְבְּנְעֶשְׁלְאָגָּן שְׂטַשְׂאָרָם. אֹוְגָּהָיִת אַיְינָט אֹוְגָּהָיִת אָגָּוּנָט
הָאָקָט מַעַן אִים אֹוְגָּהָיִת סְאָמָאָרָעָ אַרְאָפְּגָנְעָלָאָגָּן אֹוְגָּהָיִת
— שְׁלָאָפָּהָרָוִיק טַנְיָעָרָעָרָפְּרִינְגָּט! — אֹוְגָּהָיִת דָּאָגְּלִיבָּ
אֹוְגָּהָיִת אַפְּרָשְׁטָאָקָט פָּוְגָּה סְאָמָאָרָעָהָיִת זַיְבָּאָקְיָיר
אַשְׁוּסָעָרָעָ. אַוְיכָ אֹוְגָּהָיִת דַּעְרָה סְאָמָעָ רַוְוקָעָרָשָׁטָאָמָט פָּוְגָּה
דַּעְרָה רַעְפְּוּבְּלִיק אֹוְגָּהָיִת נַעֲנָגָנָעָנָהָיִת קָלָאָבָּן-טִילְכָּאָמָטָה. פָּוְגָּה

קייעער האט ויב אופגעחויבן זיין פרי, ערומע ראמען.
טַקּוּעַ. פְּרוֹמֶעַ — דָּעֵר פָּרְזִוִּיצָעָר פָּוָן אָונְגַּעֲטְשָׁעָר בֵּין
פָּרָאַנְטִישָׁעָר בְּשִׁיעָקָא. סְ'הָאָבָן ויב אופגעחויבן די קָוָרָה.
סָאנְטָן אַיְן וַיְנַעַן אָוּעָק אַיְן שְׁלָאָכְטָם.

די רוויטע קאמפּ-בָּאָן זָאָס אַיְן אַרוֹיסְגַּעַפְּאָלָן פָּוָן
די הענט פָּוָנְעַטְזָהָלְדִּישָׁן זָיְדָ-אוֹן-צְוָאָנְגִּיזִּיק. יָאָרִיךְן
נאַטְשָׁרְיוֹו נַיְקָלְטִי שְׂטַשָּׁאָרָם. אַיְן גִּיבָּן אַינְטִיעְרְגַּעְנְבָּאָפְּט
געֻוּאָרָן פָּוָן אַלְעָן קְעַטְפִּיעָר פָּוָן דָּעֵר 44-טָעֵר דִּיזְוּזִין
דָּעֵר אַנְדָּעָנָק פָּוָן דָּעֵט פְּלָאָמִיקָן קְעַטְפִּיעָר אַיְן חָלָן
וְאָס אַיְן מִיטָּרָעָת אַנְגָּעוּרָפָן פָּוָן בָּאוּרָה בְּטָאָלִין
דָּעֵר אַוְקָרָאַנְיִישָׁעָר טִיזְאָפְּנִיעָוָן, לְעֵבָת צְוּוּשָׁן צְעַנְדְּלִי-
קָעָר פְּוּזְוָנְטִיעָר אַנְטִיְיִזְגְּמִיעָר פָּוָן בִּירְגָּוּרְקִין.

*

אַסְאָב וּוְאַסְעָרָן וַיְנַעַן פָּאָרְלָאָבָן פָּוָן יַעֲנָרָן צְוּטָן,
זָעָן עַמְּ אַיְן אַמְּגַעְקְוַטְעָן נַיְקָלְטִי שְׂטַשָּׁאָרָם. אַנְ
אַנְדָּעָרָע אַיְן גַּעַוּאָרָן אַונְדָּעָרָלָאָהָן, אַנְ אַנְדָּעָרָע אַיְן
גַּעַוּאָרָתָן דָּי שְׂטָאָטָן סְנָאָוּסָק, וְזָוָן נַיְקָלְטִי שְׂטַשָּׁאָרָם
אַיְן נַעֲבָוָרָן גַּעַוּאָרָן. אַיְצָט אַיְן דָּאָס נַיְטָן קִילִין
זָעָר, בָּאַרְוּאָרְבָּעָנָעָר אַונְ שְׁטִילָעָר סְנָאָוּסָק. סְנָאָוּסָק
וּוְאָקְסָט. עַמְּ וּוְאַקְמָן דָּי אַיְזָנָבָאָן-וּוְאַשְׁבָּאָטָן, עַמְּ זָיְן-
זָעָן אַוְיְסְגַּעְוּאָקָבָן זָעָן-גַּעַרְיוֹלָץ-וְאַוּאָרָן עַמְּ זָיְנַעַן אָרָ-

געוווארט געוווארט קאלוווארטן אונט פַּקְוִוִירְטָן אַנְטָן
ענטער פון שטאָטָט אַזְעַטְדָּעַתְהָאָרְטָן דָּעַנְקְמָטָלְלָעַנְנָנָג
קִינָּאָן אַטְעַטְבָּעָר אַפְּאַבְּרִיךְ דָּוּשְׁטָאָטְסְּקָן
הָאָטְנָעַנְבָּעָן אַנְדְּזָנָרְסָטְאִיכְּבְּשָׁיְשָׁן פְּאַטְעַרְלָאָנְדָן:
געַרְנְטָעָן דָּוּפְּלָאַמְּטָאָטָן אַינְזְעַנְיָעָרָגְן פְּלִילְטְּעַרְיָשָׁעָן
פְּעַצְיָאַלְוָסָטָן דָּאַקְטְּוִירְטָן אַגְּרָאַנְקָמָעָן דָּיְרָעַזְעָלָן
צִיְּעַנְהָאָט אַוְיְגַעְצָהְדָּעָנוּעָט אַוְיְנָעָן פְּגָנְטָשָׁאָן וְוּלְבָעָן
געַעֲקָנִיגְן גָּוֵט דָּיְרָעַטְעָר בָּוּגְן וַיְיָרְעָטְשָׁאָרָט:
— דָּיְרָעַזְלִיזְעִינְגְּ דִיקְטִידְטָן דָּיְרָעַזְטְּנָמָאָטָט
בעַעַלְטָן אַנְטְּפִידְרָאָגְן אַוְיְבָפְּיָינְגָן

רעַאַקְטָרָאָרְסָר אַיְ. מַאַטְאָרָסָקִי טַעַכְרַדְרָאַקְטָרָאָר אַ. בָּעַגְקִין
פִּיסְקָרַעַקְטָוּרְג. פְּרוֹידְמָאָן קָרַעַקְטָוּרְד. וְיִלְחָלָלָט
גְּפָנְפָנְעָבָן אַיְגְּ דָּרוֹק — X/15-35. גְּ אַיְבָּעַרְעַזְרָאַרְבָּיְבָן צָוָת דָּרוֹק —
3/1 — 26 גְּ צָגְגָן דָּרוֹק — כְּיִינְגְּ 15/1. פָּאַפְּרִיךְ 1/32 × 62.
צָגְגָן צִיְּכָסָן אַיְגְּ אַ דָּרוֹק — בּוּיְגְן 54.000. 3185 סִירָאָס
בָּאַסְטָעַלְוָגְן נְמָעָר 874. 8. 2. נְאַחֲרִיטְנָגְלָג וְדִיבְּרָאָסְגָּן.
סָאַרְאַנְסָה. קָרַעַקְטָרָאָר פָּוּגְן דָּרוֹקְעָרָיִי — קָאַרְאַסְיָה

דָּרוֹקְעָרָאָר. ג. סְטָאָלְגִּין — בְּגִינְסָק.

בָּאַמְּרָכֶטֶעֶן דָּרוֹק-פֿעַלְעָרֶן

צוליב וועטמעס שוגד	דארט זיין	אַפְּגַעַדְרוֹקֵט	שורע	ה
דרוקערין	פּוּעָרִישׁ	פּוּרִישׁ	8 טָנוֹנָנָן	8
"	וּסְסָט אַנְהַיְבָן	וּסְטָט אַנְהַיְבָן	4 "	11
"	איַגְדִּי מִינּוֹסֶג	/ איַגְדִּי מִינּוֹסֶג	9 טָנוֹנִיבָּן	12
"	צַעֲנָטָעָר	צַעֲנָטָעָר	2 "	52
"	אַ קִינְגָּץ	קִינְגָּץ	3 "	52

ЦАНА 35 кап.

ЦАНА 35 кап.

НА ЯУРЭЙСКАЙ МОВЕ

ІКАЛАЙ ШЧОРС

(зяржаўнае Выдавецтва
Беларусі)

Менск — 1936

НА ЕВРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ

НИКОЛАЙ ЩОРС

Государственное Издательство
Белоруссии

Минск — 1936

Printed in Soviet Union